ΠΟΛΕΜΙΚΑ
ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΘΕΑΤΡΟ - ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ - ΕΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΜΟΥΣΙΚΗ - ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Γ' ΧΡΟΝΟΣ—ΑΡΙΘ. 132
ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΧ. 4
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΣΤΥΔΑΜΑΝΤΟΣ 15
Τηλέφωνο 71-730

ΣΑΒΒΑΤΟ 23 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1940

Διευθυντής : Β. ΡΩΤΑΣ

Νίκη

Καὶ τὴν προσμέναμε τὴν ὥρα
τοῦ μυστικοῦ συναγερμοῦ
τῶν πόθων καὶ τοῦ γλυκασμοῦ
τῆς φαντασίας νᾶναι σὰν τώρα:

Γύρα καὶ μπρός μας τῶν ἀγώνων
ἀνεμοκύμαντη ἡ πυρὰ
καὶ τὰ μεγάλα βροντερὰ
συνθήματα ἀγροικοῦνται μόνον...

Στὴν ὄψη μας καὶ μὲς τὰ φρένα
τὰ ὁλάσπρα κρῖνα τῆς ὀργῆς
φρουμάζει ὁ σάλος τῆς κραυγῆς
στὰ χείλη μας τὰ πυρωμένα...

Γοργοὶ φεγγάτοι στ' ἄναμμά μας
πρῶτοι στὸ θάνατο ἢ στερνοὶ
μάρτυρες ἢ ἥρωες φωτεινοὶ
καπνοὶ μὲς τ'ἀστραπόβροντά μας...

Μὰ ὁ ἀλαλαγμὸς ὡς κρούει τὸ γέρμα
περιζωσμένοι τὸ βορπὰ
μὲ τὴν κλαγγὴ πλατειὰ πορειὰ
θ' ἀνοίξουμε πρὸς τ' ἅγιο τέρμα...

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Γιατὶ πολεμᾶν οἱ Ἰταλοὶ καὶ γιατὶ οἱ Ἕλληνες

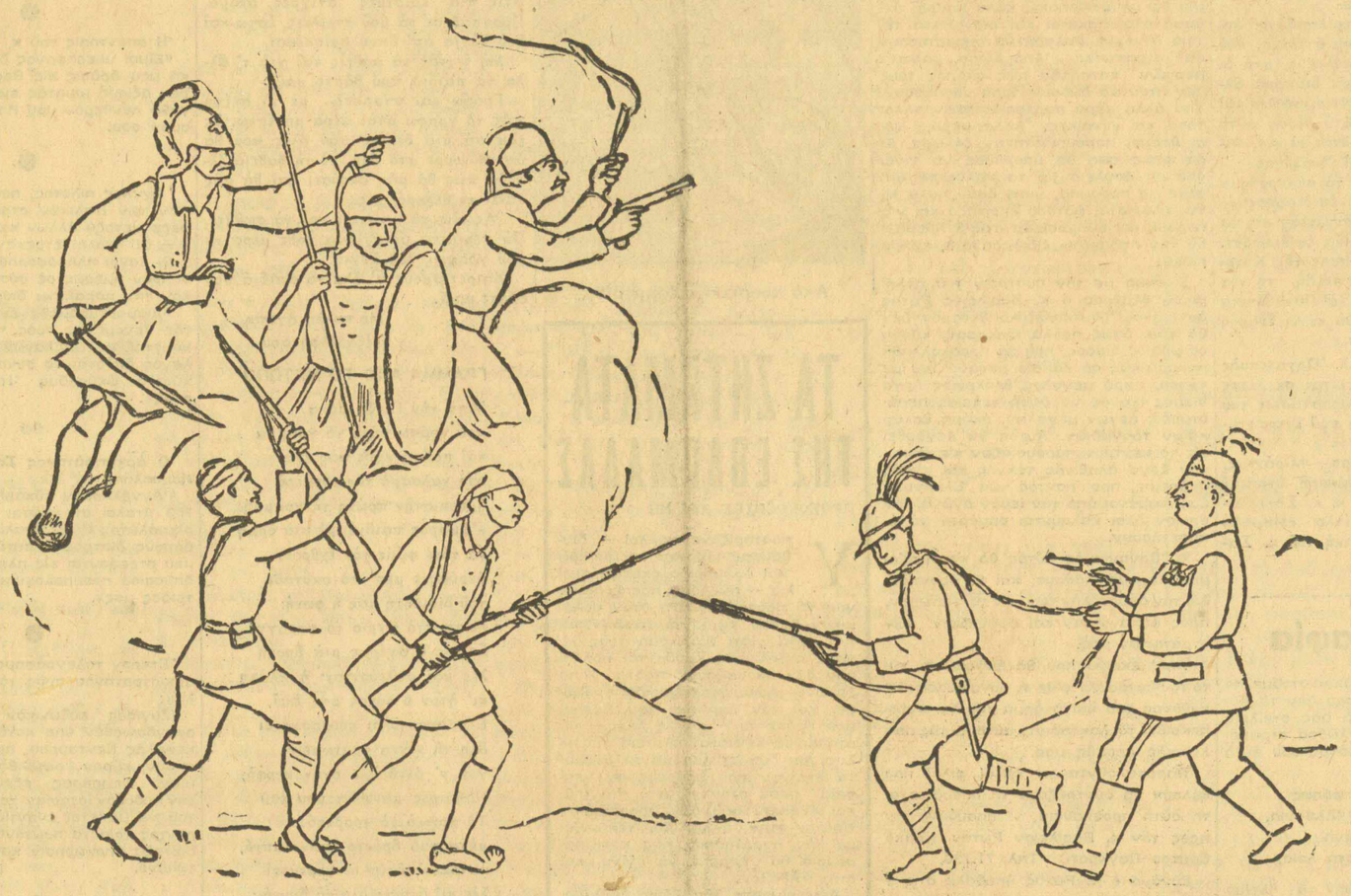

(Τοῦ κ. Νάκη)

Ἑλληνικὸς ἀγώνας

Ἐν δὲ φάει καὶ ὄλεσον....
ΟΜΗΡΟΣ

Γιὰ τῆς τιμῆς, ἀμόλευτης, τὸ γέρας,
Γιὰ τῆς δόξας τὸν κότινο ἀναμμένη,
Ξέρει ἡ Ἑλλάδα ἢ νὰ νικάει ἢ νὰ πεθαίνει!
Τῆς λευτεριᾶς μᾶς ἐγαλούχησε ὁ ἀγέρας.

Ὄχι!... ἡ Ἑλλάδα Παλλακίδα δὲ θὰ γένει!
Τῆς βίας τσιράκι, σκλάβα τῆς φοβέρας,
Κάλλιο ἡ Ἑλλάδα ἐν στόματι μαχαίρας
Νὰ θεριστεῖ στὸ φῶς θανατωμένη!...

Παρὰ ἡ Ἑλλάδα μέσ' τὴ λάσπη νὰ κυλιέται
Κάλλιο ἡ Ἑλλάδα, ὅλη στὰ αἵματα πνιγμένη!
Στάχτη ὅλη, κι' οὐδὲ κάφαλο νὰ μένῃ!

Μπάσταρδ ,ι, ὄχι!... ἡ Ἑλλάδα δὲν πουλιέται!
Μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα, μὲ καρδιὰ σφιγμένη,
Ξέρει ἡ Ἑλλάδα ἢ νὰ νικάῃ ἢ νὰ πεθαίνει!...

ΤΑΚΗΣ ΜΠΑΡΛΑΣ

Ἀγώνας τίμιος

«Ὅποτε δὲν ἦμουν τίμιος, δὲν ἦμουν οὔτε δυνατός».
(Σαίξπηρ, Βασιλέας Λήρ, Ε, 1.)

Τὸ πόσο τίμιος εἶναι ὁ ἀγώνας μας τὸ δείξαν ὅλα, λόγια καὶ πράξεις, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου στὴν Εὐρώπη, ὡς τὴ στιγμὴ ποὺ τράβηξε κ' ἡ Ἑλλάδα τὸ σπαθί, κι' ὡς τὰ σήμερα. Μὰ ἐκεῖνο ποὺ σὰν ἥλιος φωτίζει καὶ δείχνει τὴν τιμιότητα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνα, εἶναι ἡ στάση καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δὲν πρόφτασε νὰ ξεσπάσει καὶ ἀντηχήσει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ πρωθυπουργοῦ τὸ πρόσταγμα «ἐμπρός, ὅλα γιὰ ὅλα!» κ' εὐθὺς ἀμέσως, ὡσὰν μόνον αὐτὸ τὸ σύνθημα νὰ περίμενε, σηκώθη ὅλος ὁ Ἑλληνισμὸς στὸ πόδι. Μὲ τὴν πράξη του αὐτὴ ὁ Ἕλληνας ἔδειξε τὸ φιλότιμό του καὶ τὴ συνείδησή του.

Αὐτὸς ὁ λαὸς ἐπόνεσε κ' ἐτυραννήθη. Ἐθυσιάσθη κάθε φορὰ ποὺ τοῦ τὸ ζήτησαν. Ἔκαμε ὑπομονὴ καὶ περίμενε. Λαὸς ἐργατικός, ποὺ ἀγωνίζεται νὰ καλλιτερέψει τὴ ζωή του μέσα στοὺς δοξασμένους βραχότοπους καὶ τὰ ξακουσμένα λιμάνια ὅπου τὸν ἔριξε ἡ μοῖρα, δὲν ἐλησμόνησε τὴν ἱστορία του. Ἐργάστηκε σκυλίσια μὲ ὅλη τὴν ψυχή του καὶ μὲ ὅλη του τὴ διάνοια. Γιατὶ ἂν ἔχει κάτι αὐτὸς ὁ λαὸς καύχημά του καὶ σέμνωμα, εἶναι τὸ πνεῦμα του τὸ ἐρευνητικὸ καὶ δημιουργικό. Κ' ἡ Ἀθηνὰ ἡ ἀστραπογέννητη κ' ἡ Παναγία ἡ Εὐαγγελίστρα στάθηκε ἡ μεγαλύτερή του λατρεία.

Ὁ λαὸς αὐτὸς ἐπόνεσε κ' ἐτυραννήθη. Πολέμησε κι' ἀγωνίστηκε. Ὄχι μιὰ φορὰ καὶ δυὸ τάκαμε ὅλα γιὰ ὅλα θυσία. Κι' ὄχι μόνο στὴ μικρή του πατρίδα, παρὰ στὰ πέρατα τοῦ κόσμου, ὅπου κ' ἂν τὸν ἔριξε ἡ τύχη του. Καὶ πάντα του ἀδικήθηκε ἀπ' τοὺς δυνατούς. Κ' ἔκαμε ὑπομονή.

Ὑπομονὴ ὅταν τὸν ἐστραγγάλιζαν οἱ μεγάλοι. Ὑπομονὴ ὅταν τὸν ἐκαστούκιζε ὁ κάπρος τῆς Ἰταλίας. Ὑπομονὴ ὅταν τοῦ στεροῦσαν τὸν ἀέρα τῆς λευτεριᾶς του. Ὑπομονὴ ὅταν τοῦ κλέβαν τὸ ἀπόχτημα τοῦ ἱδρῶτα του. Κι' ὅταν τὸ κακὸ ξεχείλισε, ὅταν σήμανε καὶ πάλι ἡ ὥρα νὰ διαφεντέψει τὸ δίκηο του, ξεσηκώθηκε ὅλος μονομιᾶς, σὰν ἕνας ἄνθρωπος. Νά, αὐτὸ εἶναι ποὺ δὲν ἤξεραν οἱ ἐχτροί του. Ὁ ἐφευρέτης καὶ ἀρχηγὸς τοῦ Ἰταλικοῦ φασισμοῦ, στὸν ἀλλοπρόσαλλο, ἀσυνάρτητο καὶ γελοῖο του λόγο, ρωτοῦσε σὰν χαμένος «Γιατί τάχα οἱ Ἕλληνες μᾶς μισοῦν;» κι' ἀπαντοῦσε ὁ ἴδιος «ἀνεξήγητο!». Καὶ θέλει νὰ λέγεται ἀρχηγὸς κράτους ἕνας βόμπιρας μὲ μυαλουδάκι πετεινοῦ, γιατὶ μόνον ἕνας τέτοιος δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγήσει αὐτὸ τὸ ἀπλούστατο.

Θάπρεπε ὅμως, ἂν εἶχε μυαλό, νὰ ρωτήσει: «Γιὰ νὰ ἰδοῦμε, μόνον οἱ Ἕλληνες μᾶς μισοῦνε;» Καὶ ἂν ἔψαχνε νὰ βρεῖ στοργὴ καὶ ἀγάπη σ' ὅλη τὴ φλεγόμενη σφαῖρα μας, δὲ θὰ τὴν ἔβλεπε πουθενά. Γιατὶ ὄχι μόνον οἱ Ἕλληνες, παρὰ ὅλος ὁ κόσμος καὶ μαζὶ μ' ὅλον τὸν κόσμο καὶ ὁ λαὸς ὁ δικός του, οἱ ἴδιοι οἱ πολυβασανισμένοι Ἰταλιάνοι του, τόνε μισοῦν θανάσιμα, αὐτὸν τὸν τύραννο.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς σηκώθη σὰν ἕνας ἐνάντια στὴν τυραννία, στὴν ὠμὴ βία, στὴν ἀνόητη ἐπιβουλή. Ὁ ἀγώνας του εἶναι ἀγώνας γιὰ λευτεριά. Γι' αὐτὸ κι' ὁ ἀγώνας του εἶναι τίμιος καὶ γι' αὐτὸ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἐνίκησε καὶ θὰ νικήσει ὡς τὸ τέλος.

Τὸ χιοῦμορ τοῦ τελεσιγράφου

Κώστα Βάρναλη

Ἀναδημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ περίφημο αὐτὸ κομμάτι ἀπὸ τὴν «Πρωΐα» τῆς 9—11—40

Ἡ βαθύτερη ἔννοια τοῦ Ἰταλικοῦ τελεσιγράφου ἦτανε χιουμοριστική. Ὁ κ. Γκράτσι σὰν διπλωμάτης ἄλλα ἔγραφε κι' ἄλλα ἐννοοῦσε. Ἂν θελήσουμε νὰ μεταγράψουμε σὲ γλῶσσα ρεαλιστικὴ τὸ κείμενο τοῦ μνημειακοῦ αὐτοῦ ἐγγράφου, θὰ τὸ ἰδοῦμε νὰ λέει περίπου τὰ ἑξῆς:

«Grecia nostra,

Ἐπειδὴ κάθεσαι στ' αὐγά σου καὶ δὲν κουνιέσαι, αὐτὸ ἀποδείχνει πὼς ἐπιβουλεύεσαι τὴν ἀσφάλεια τῆς γενναιας Ἰταλίας, ποὺ αὐτὴ τὴ στιγμὴ μάχεται γιὰ ὅλους τοὺς μικρους λαοὺς πῶς νὰ τοὺς βουτήξει. Ἂν δεχόσουνα νὰ ὑποταχθεῖς στὴν Ἰταλία θ' ἀποδειχνες πὼς σέβεσαι τὴν ἀρχὴ τῆς οὐδετερότητος. Ἀλλὰ τὰ μεγάλα κράτη ἔχουνε τὸ χρέος νὰ προλαβαίνουνε τὰ ἁμαρτήματα τῶν μικρῶν. Καὶ οἱ μικροὶ — εἶνε τιμή τους νὰ τοὺς ἀλυσσοδένουν καὶ νὰ τοὺς λησταεύουν οἱ μεγάλοι. Γιὰ καλὸ λοιπὸν δικό σου ξύπνησε ἡ ὥρα τρεῖς μετὰ τὰ μεσάνυχτα γιὰ νὰ μάθης ἐγκαίρως, πὼς μετὰ τρεῖς ὥρες «θὰ κάμῳ τὴν ἀντίστασή σου διὰ τῶν ὅπλων». Θὰ καταλάβω μερικὰ στρατηγικὰ σημεῖα σου, ὅσα καὶ ὁποια θέλω, γιὰ ἐγγύηση τῆς οὐδετερότητός σου.

Μετὰ τὴ μεγάλη αὐτὴ θυσία, ποὺ θὰ κάνω γιὰ χατήρι σου, εἶνε φυσικὸ νὰ μοῦ δεῖξεις μοναχὴ σου τὴν καλή σου θέληση καὶ νὰ μοῦ παραδώσης ὅλον τὸν ὁπλισμὸ καὶ τὰ ἄλλα ἐφόδια τοῦ στρατοῦ σου: κανόνια, ἀεροπλάνα, τουφέκια, πυρομαχικὰ, αὐτοκίνητα, ἄλογα, ρουχισμὸ, ἀφοῦ ἐσὺ θὰ κάθεσαι μακάρια κι' ἐγὼ θὰ πολεμῶ γιὰ τὸ συμφέρο σου. Ὕστερα θὰ μᾶς παραδώσεις καὶ τὰ πολεμικά σου καράβια γιὰ νὰ μὴ σοῦ τὰ πάρουν οἱ Ἐγγλέζοι.

Ἀλλ' ἀφοῦ τὰ «φιλικὰ» στρατεύματα τῆς Ἰταλίας θ' ἀνδραγαθοῦνε χασομερώντας στὴ χώρα σου, εἶνε λογικὸ νὰ τὰ θρέφεις ἐσύ, ἀφοῦ γιὰ σένα θὰ ἀποφεύγουν τὸν πόλεμο. Ἀλλὰ δὲν φτάνει μονάχα νὰ τὰ θρέφεις. Γιὰ ἐγγύηση τῶν εἰλικρινῶν σου προθέσεων πρέπει νὰ μᾶς παραδώσεις ὅλα σου τὰ ἀποθέματα σιταριοῦ, κρέατος, βουτύρου, πατάτας, ριζιοῦ, μακαρονιῶν κτλ. Καὶ γιὰ νὰ μὴ γίνεται καταστρατήγηση αὐτοῦ τοῦ σωτηρίου μέτρου, κάθε μεσημέρι καὶ κάθε βράδυ ὁ στρατός μου θὰ κάνει ἔρευνα στὶς κουζίνες τῶν σπιτιῶν γιὰ νὰ βεβαιώνεται ἂν μαγειρεύουνε ἢ ὄχι φαγὶ οἱ πολίτες σου· γιατὶ ἕνα τέτοιο πρᾶγμα θὰ εἶνε κλονὶ εἰς βάρος τῆς Ἰταλίας. Καὶ φυσικὰ ὁ τεντζερης θὰ κατάσχεται.

Ἀλλὰ ἡ πρακτικὴ φροντίδα τοῦ Ντοῦτσε δὲν περιορίζεται σὲ τέτοια προσωρινὰ μέτρα ἀσφαλείας. Θέλει ν' ἀναγεννήσει ριζικὰ τὸ λαό σου καὶ νὰ σταθεροποιήσει γιὰ πάντα τὴν οἰκονομική του ὕπαρξη. Γι' αὐτὸ θὰ μοῦ παραδώσεις ὅλο τὸ συνάλλαγμα τῆς Ἐκδοτικῆς σου Τραπέζης καθὼς καὶ ὅλα τὰ δαχτυλίδια, τὰ ρολόγια, τὶς καδένες καὶ τὰ σκουλαρίκια τῶν ὑπηκόων σου κι' ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω ἀπέναντι χάρτινες λιρέττες. Κ' ὅποιος θὰ δυστροπεῖ νὰ δέχεται στὶς συναλλαγές του τὴν τίμια λιρέττα, αὐτὸς θὰ θεωρῆται συνωμότης ἐναντίον τῆς Ἰταλικῆς προστασίας καὶ θὰ τουφεκίζεται. Γιατὶ θὰ ἤτανε ἔγκλημα ἀσυγχώρητον ἡ Ἰταλία νὰ θέλει τὸ καλὸ τῆς Ἑλλάδος κι' ἡ Ἑλλάδα νὰ μὴ θέλει τὸ καλὸ τὸ δικό της.

Ἀλλ' ἄν, κυρία Ἑλλάδα ἔχεις τὴν ἀδιακρισία νὰ μάθεις πότε θὰ φύγει ὁ στρατός μου, θὰ ἔπρεπε νὰ σεβαστεῖς τὴ φημισμένη ἐξυπνάδα σου καὶ νὰ μὴ ρωτᾶς. Βλέπεις, πὼς στὸ τελεσιγραφο μου ὁρίζω μὲ τὸ καλαντάρι καὶ μὲ τὸ ρολόγι στὸ χέρι τί μέρα καὶ τί ὥρα θὰ μπῶ στὴ χώρα σου, μὰ δὲ λέω λέξη πότε θὰ βγῶ. Αὐτὸ θὰ πεῖ, πως ἡ κατοχή μου θὰ ἔχει τὴν «προσωρινότητα» τῆς κατοχῆς τῶν Δωδεκανήσων. Ἂν ἀκόμα δὲν ἔφυγα ἀπὸ κεῖ, φταῖνε οἱ ξεροκέφαλοι νησιῶτες, ποὺ ἀργοῦνε τόσο νὰ γίνουν Ἰταλοί. Ἂν ἐσεῖς γίνετε Ἰταλοὶ νωρίτερα, θὰ φύγουμε καὶ νωρίτερα. Καὶ γιὰ τὸ καλὸ τοῦ λαοῦ σου, δηλαδὴ γιὰ νὰ συντομέψουμε τὸ χρόνο τῆς κατοχῆς μας δὲν θὰ ἐπιτρέπωνται πιὰ οὔτε ἑλληνικὰ σκολειά, οὔτε ἑλληνικὰ βιβλία, οὔτε ἑλληνικὲς ἐφημερίδες—ὅπως κάναμε καὶ στὰ Δωδεκάνησα. Ἔτσι θὰ «ἀποπτύσουν» τὰ παιδιά σου τὴν ἄθλια καταγωγή τους καὶ θὰ γίνουν «ἄνθρωποι», δηλαδὴ τέκνα τῆς γενναίας Ἰ τ α λ ί α ς, ποὺ πάντα μεγάλωσε μὲ τὴ λ ε ί α καὶ δοξάσθηκε μὲ τὴν ἥττα.

Κι' ἀφοῦ σᾶς ἀπαλλάξουμε ἀπ' ὅλα τὰ ἐπίγεια καὶ μάταια ὑλικὰ ἀγαθά, θὰ σᾶς δίνουμε κάθε μέρα ἀπ' ἐκεῖνο τὸ ἀνεκτίμητο ἀγαθό, ποὺ θγῆκε ἀπὸ τὸν Παράδεισο κι' ὁδηγεῖ στὸν Παράδεισο...»

Αὐτὰ πάνου κάτου ἔλεγε τὸ τελεσίγραφο κάτου ἀπὸ τὴ συμβολική του φρασεολογία. Ἕνα πρᾶμα μονάχα δὲν ὥριζε: ἂν οἱ γενναῖοι φασίστες θὰ μπεῖνε στὴν Ἑλλάδα ὅπως μπῆκε κάποτε ὁ συμπατριώτης τους ὁ Μπερτόλδος στὸ δωμάτιο τοῦ βασιλιᾶ του: μὲ τὴ ράχη.

Κ. ΒΑΡΝΑΛΗΣ

Πολεμώντας τὸ Χάρο

Τὸ τέρας εἶνε μυθολογικὸ καί σύγχρονο. Ἔχει κεφάλα χοντρὴ μὲ ἄφεγγα μάτια, ποὺ μποροῦν νὰ βλέπουν μόνο πρὸς τὰ μέσα. Κοιλιὰ μεγάλη μ' ἕλκος ἀθεράπευτο στὸ στομάχι· πόδια κοντὰ κι' ἀχαμνά· οὐρὰ παχειὰ καὶ ψαλιδωτή. Καὶ φορεῖ τὸ τέρας ἄνοιξη καὶ φθινόπωρο, χειμῶνα καὶ καλοκαῖρι δορὰ θυσανωτὴ καὶ περικεφαλαία μὲ φοῦντες ἀπὸ σανὸ καὶ κουτόχορτο, ποὺ ἡ μιὰ πάει πίσω κι' ἡ ἄλλη πέφτει χαμηλὰ στὸ πλάϊ.

Καὶ τὸ τέρας λέγεται μονολεχτικὰ καὶ χαρακτηριστικότερα : Φασισμὸς. Αὔριο οἱ δελτιογράφοι τῆς 'Ιστορίας θ' ἀναφέρνουν στὰ κατεβατά τους πὼς τὸ τέρας πρωτοπαρουσιάστηκε — ποῦ ἀλλοῦ;— στὴν 'Ιταλία, ὅπου ἡ πιὸ ἀκατανόμαστη φυλετικὴ νοθεία ἔπηξε στὸ πιὸ μαῦρο αἱμάτινο διασταύρωμα. Κι' ἀπὸ κεῖ — τώρα καὶ δυὸ δεκάδες χρόνια ἀπὸ τὴ σημερινὴ μας χρονολογία— ξανοίχτηκε σημάδι τῶν «ζωντανῶν λαῶν» σ' ὅλα τὰ γήϊνα κι' ἀξιοθρήνητα πλάτη.

'Από τότε, ἄλλαξε ὁ ἀέρας, συγχύστηκαν οἱ λαοί, μαρμακώθηκε ὁ ἄνθρωπος. Αἰσθήματα, ἰδέες, γόνιμα πάθη, κατευθυντήριες δυνάμεις καὶ θελήσεις, τίμιοι κι' ἀγαθοὶ σκοποὶ ἀτόμων καὶ συνόλων, ὅλα καταχωνιάστηκαν. Καὶ μαύρη δυστυχία καὶ ξεραΐλα καὶ θάνατος ἀπὸ ἀκινησία, ἀβελτηρία καὶ πλήξη παντοῦ. 'Η γνώση ἔγινε νερὸ καὶ μαυροπρασίνησε βοῦρκο κι' ἀηδία. 'Η φιλοσοφία ἔγινε παραλήρημα. 'Η τέχνη ἀλλαξοπίστησε.

'Ο κόσμος στὴν ἀρχὴ γελοῦσε μὲ τὸ φασισμὸ κ' ἐλεεινολογοῦσε τὸν Ἰταλικὸ λαὸ γιὰ τὸ ξάφνιασμά του, τὸ ρεζιλίκι του καὶ τὴ συμφορά του. Οἱ μέρες ὅμως μίκραιναν κ' οἱ νύχτες μεγάλωναν κ' οἱ ἑβδομάδες κ' οἱ μῆνες περνοῦσαν καὶ γίνονταν χρόνια πολλά. Καὶ τὸ τέρας κυριαρχοῦσε ἀδέσποτο, βλοσυρὸ κι' ἀκυνήγητο. Ὥσπου τὸ φριχτὸ μόλυσμα ξαπλώθηκε, ἡ ἀνθρωπότητα μολεύτηκε ἀπ' τὴν ἀνάσα του, ἡ ἀνθρώπινη χαρὰ θόλωσε καὶ σούρωσε κ' ἡ ἐλπίδα γιὰ καλύτερη τύχη μαράθηκε πάνω στὸν ἀνθό της. Καὶ τὸ τέρας βουρλισμένο, τρομερὸ κι' ἀμείλιχτο ἔγινε ἡ φρίκη τῆς γῆς, ὁ τρόμος τῶν ἀνθρώπων, ὁ θάνατος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς, τὸ ντρόπιασμα τῆς οἰκουμένης, ἡ ἀτιμία τῆς ἱστορίας.

Καὶ μιὰ μέρα τὸ τέρας ἀμολύθηκε ἔξω ἀπ'τοὺς τόπους ποὺ λυμαινόταν. Βγῆκε σὰν ὕδαινα κατασεσήμερα γιὰ ψοχοφθόρα καὶ σαρκεχτόνα παγάνα ἀνὰ τὸν ἄλλον κόσμο. Τώρα καὶ τρεῖς ἑβδομάδες ὅμως τὸ τέρας—τὸ Ἰταλικὸ—δοκίμασε νὰ κατασπαράξει τὴν ὀντότητα τοῦ 'Ελληνικοῦ λαοῦ. Ξαίραμε ἐμεῖς ὅμως καὶ μὲ τὴν πρώτη ἐπαφὴ μαζί του ἀνατριχιάσαμε Ξέραμε καλὰ τὴν ποιότητά του, ποῦ ὀδεύει καὶ τί γυρεύει. Καὶ σύγκορμος καὶ σύψυχος ὁ 'Ελληνικὸς λαὸς ὀρθώθηκε στὰ νύχια του, φλόγα πυκνή, γυμνὴ κι' ἀνεμοκύμαντη. Καὶ ριχτήκαμε ὅλοι κατὰ πάνω στὸ τέρας, τὸ Ἰταλικό. Τί ἀκολούθησε τὴν ἀπόφασή μας καὶ τὴν ὁρμή μας στὴ δίκαιη, τὴ μεγάλη κι' ἄνιση πάλη μας τούτη τὸ βλέπουν, ἀναθαρροῦν ὁλοένα κι' ἀγαλλιοῦν καὶ μᾶς συντρέχουν ὅσοι ἀπόμειναν ἀμόλευτοι, πραγματικοὶ ἄνθρωποι. Αὐτοὶ ποὺ πιστεύουν στὴν ἀτομικὴ κ'ἐθνικὴ ἀξιοπρέπεια, στὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη,στὴ λευτεριά, στὸ ἐμψυχωμένο θάρρος, στὴν ἀντρειωμένη ἀποφασιστικότητα,στὴν ὁμορφιὰ καὶ τὴν ἀρετὴ τῆς ζωῆς, στὴ νόμιμη ἀνέλιξη τῶν Ἱστορικῶν πεπρωμένων τοῦ κόσμου. Τόσο μεγάλος, τόσο σωστός, τόσο ὡραῖος εἶνε ὁ ἀγώνας τοῦ 'Ελληνικοῦ λαοῦ!

Στὴν Ἤπειρο τὰ ἑλληνικὰ νειάτα, στὴ χώρα μας ὅλος ὁ πληθυσμὸς βαράμε τώρα καὶ φτύνουμε τὸ τέρας—τὸ Ἰταλικό. Τοῦτο ἀπογυμνωμένο πιὰ ἀπὸ τὴ δορά του τρέχει νὰ φύγει. Σπεύδει νὰ σωθεῖ ἀπὸ τοὺς κεραυνοὺς μας, ποὺ τοὺς χαλκεύει ὁ Ἥφαιστος μὲ τὴ φωτιὰ καί τὸ σίδερο τῆς γῆς μας καὶ τοὺς τινάζει μέσα ἀπ' τὸ χάος κατὰ πάνω του, ὁ θεὸς προστάτης τῆς μοίρας τῆς δικῆς μας καὶ τοῦ κόσμου. Μὰ δὲν προφτάνει νὰ ξεφύγει τὸ τέρας, γιατὶ εἴπαμε, ἔχει κοιλιὰ μεγάλη καὶ πόδια κοντὰ κι' ἀχαμνά. Καὶ θὲ βρίσκει καταφύγιο, γιατὶ, εἴπαμε, ἔχει οὐρὰ παχειά, ποὺ τώρα ὅλο καὶ μακραίνει ἀπ' τὴν τρομάρα καὶ δὲ χωρεῖ πιὰ σὲ καμμιὰ σπηλιά, σὲ καμμιὰ τρύπα τῆς γῆς. Σ' ἀνήφορο ἢ κατήφορο, σὲ πλατωσιὰ ἢ σὲ ψήλωμα, ὅσο τὸ κυνηγᾶμε καὶ τὸ πολεμᾶμε τὸ τέρας δὲ θὰ βρεῖ σωτηρία. Ἐξ ἄλλου τὸ ἔλκος πού, εἴπαμε, ἔχει στὸ στομάχι, ἔχει φουντώσει, τοῦ κατατρώγει τὰ σπλάχνα καὶ θὰ ρέψει ἀπ' αὐτὸ ἐκούσια ἢ ἀκούσια τὸ τέρας —τὸ Ἰταλικὸ— σήμερα αὔριο.

Ἔτσι εἶνε. Τὸ ξαίρει καλὰ πιὰ ὁ λαὸς μας πῶς ὁ φασισμὸς περνᾶ τὶς δύσκολες ὧρες του. Ὁ Ἰταλικὸς φασισμὸς μπαίνει στὸν κρίσιμο κύκλο τῆς γέεννας.

Ὅσες καὶ νὰ φέρει γυροβολιές, ὅσα καὶ νὰ σκαρφιστεῖ καμώματα, ὅσες καὶ νὰ κάμει ζημιές, πάει πιά. Ἡ τύχη του, ἡ καταραμένη σταδιοδρομία του, ξετυλίγεται κ' εὐθυπογραμμίζεται. Κι' ὁ στόχος ποὺ δείχνει τώρα γίνεται πιὸ εὔκολος, βάλλεται καίρια καὶ συντριπτικά.

Δύναμη καὶ θάρρος νἄχουμε. Κ' ἔχουμε κι' ἀπ' τὰ δυὸ ὅσο θέλουμε καὶ ὅσο χρειάζεται. Σήμερα αὔριο, σὲ λίγο τὸ τέρας θὰ ψοφολογᾶ κάπου. Πολεμώντας τὸ χάρο καὶ νικῶντας τον ζοῦμε κ' ἐξασφαλίζουμε καὶ τὴ ζωή. Καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὁ μεγαλοδύναμος θὰ σταθεῖ καὶ τὴ φορὰ τούτη ἡ ὑψηλὴ ὁλοκοσμικὴ ἔμπνευση, ἡ ἱστορικὴ γενναία πράξη ποὺ θὰ δικαιώνει τὸν κόσμο καὶ τὴν ἱστορία του.

ΣΤΑΘΗΣ ΚΟΦΤΕΡΟΣ

Ἡ συμβολὴ τοῦ Β. Θεάτρου στὸν ἀγώνα

Τοῦ Γενικοῦ Διευθυντὴ τοῦ Βασ. Θεάτρου κ. Κ. Μπαστιᾶ

Ὅπως ἔγινε μὲ ὁλόκληρο τὸ Ἔθνος ἔτσι καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Θέατρο θρέθηκε ψυχικὰ παρασκευασμένο τὴν κρίσιμη ὥρα ποὺ κρίνονταν ἡ ζωὴ τῆς 'Ελλάδας γιὰ χιλιάδες πάλι χρόνια. Ποτὲ οἱ Ἕλληνες ἠθοποιοὶ δὲν ἔδειξαν τέτοια ψυχικὴ ἑνότητα καὶ τέτοια διάθεση γιὰ θυσίες. Καὶ ὑπογραμμίζω τὴ λέξη θυσίες γιατὶ καμμιὰ ἴσως τάξη ἐπαγγελματικὴ δὲν ἀν-

Ο κ. ΜΠΑΣΤΙΑΣ

τικρύζει τὶς δυσκολίες ποὺ βρίσκει αὐτὴ τὴν ὥρα στὸ δρόμο της ἡ τάξη τῶν ἠθοποιῶν.

Εὐθὺς ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ποὺ κηρύχτηκε ὁ πόλεμος τὸ πρόβλημα τῆς ἀνεργίας στὸ θεατρικὸ κόσμο στάθηκε μέριμνα μοναδική μας. Στὶς 29 Ὀκτωβρίου ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν μὲ τὴν πρακτικὴ σκέψη καὶ τὴν πνοὴ ποὺ τὸν χαρακτηρίζει μοῦπε ὕστερα ἀπὸ μιὰ συνεργασία μας: «Θὰ βοηθήσω μὲ κάθε δυνατὸ τρόπο». Μὲ τὴ διαβεβαίωση αὐτὴ εἶδα τὸν κ. ὑπουργὸ τῆς Ἐργασίας ποὺ πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸν πέλεμο κι' ἀπὸ τὴν πρώτη ὥρα ποὺ ἐκηρύχθηκε ἀγωνίστηκε καὶ ἀγωνίζεται γιὰ νὰ μὴ δημιουργηθῆ μέτωπο ἀθλιότητας εἰς τὰ μετόπισθεν.

Τοῦ ἀνεκοίνωσα ὅτι ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν ἐν συνεργασίᾳ καὶ μὲ τὴ Διοίκηση τοῦ Σωματείου Ἠθοποιῶν ἀντιμετωπίζει δύο φύλαγγας ἀνέργων. Ἐκείνους ποὺ ἀνήκουν σὲ μιὰ ἀνεργία ἐνδημικὴ στὸν τέπο μας καὶ σὲ κείνους ποὺ ἔγιναν ἄνεργοι ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον ἐξ ἀφορμῆς τοῦ πολέμου.

Ἡ πρώτη κατηγορία εἶνε οἱ ἄνεργοι ποὺ γιὰ πολλοὺς καὶ ποικίλους λόγους δὲν μποροῦσαν καὶ πολὺ πρὶν τοῦ πολέμου ν' ἀπορροφήσουν οἱ θεατρικὲς ἐργασίες ποὺ πήγαιναν καλά. Σ' αὐτοὺς προστέθηκαν, λόγῳ τοῦ πολέμου καὶ ὅλοι οἱ ἠθοποιοὶ τῶν συνεταιρικῶν θιάσων ποὺ καταρτίζονταν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Ταμείου Ἐργασίας καὶ περιοδεύανε στὶς ἐπαρχίες καὶ ποὺ τώρα μὲ τὸν πέλεμο δὲν μποροῦν οὔτε νὰ συγκροτηθοῦν, οὔτε νὰ ταξιδέψουν.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἦσαν οἱ ἠθοποιοὶ ποὺ: ἀνῆκαν στὰ μόνιμα Ἀθηναϊκὰ συγκροτήματα τῆς κ. Κοτοπούλη, τοῦ κ. Ἀργυροπούλου, τῆς κ. Ἀνδρεάδη, τοῦ κ. Μουσούρη καὶ τῆς κ. Μιράντας, τοῦ κ. Μακέδου καὶ τοῦ κ. Σαμαρτζῆ.

Γιὰ τὴν τελευταία αὐτὴ κατηγορία, χάρις στὴν πρέδυμη συνεργασία ὅσων διευθύνουν τὰ συγκροτήματα αὐτά: ἀποφασίστηκε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ δημιουργηθοῦν ἀντὶ γιὰ ἑσπερινὲς ἀπογευματινὲς παραστάσεις κάθε μέρα μὲ ἔργα κατάλληλα πρὸς τὴν περίστασιν. Τὸ Κράτος ἐγγυήθηκε ἕνα ἐλάχιστον ὅριον ἀμοιβῆς σ' ὅλους τοὺς ἐργαζομένους ἀπὸ 100 δραχμὲς τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ συμπληρώνῃ ὅταν οἱ εἰσπράξεις ἀπὸ τὶς παραστάσεις δὲν φτάνουν γιὰ νὰ καλύψουν αὐτὸ τὸ ἐλάχιστο ὅριο ἀμοιβῆς. Ἐὰν ὅμως, οἱ παραστάσεις εἶνε ἀποδοτικὲς, τότε οἱ ἐργαζόμενοι θὰ μποροῦν νὰ φτάσουν νὰ παίρνουν ὁλόκληρο τὰ μισθὸ τοῦ συμβολαίου τους.

Εἶνε πολὺ παρήγορο ὅτι ὅλα τὰ θέατρα ἐργάζονται αὐτὴ τὴ στιγμὴ καὶ τὰ περισσότερα μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὲς εἰσπράξεις ποὺ ὄχι μόνον ἐξασφαλίζουν τὸ ἐλάχιστο ὅριο ἀλλὰ καὶ μερικὰ πολὺ πέρκν ἀπὸ αὐτό.

Κι, εἶνε ἀκόμα πιὸ παρήγορο ὅτι μὲ τὴν πρωτοβουλία ὁρισμένων ἠθοποιῶν καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Σωματείου των καὶ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Γραμμάτων καὶ Καλῶν Τεχνῶν συνεκροτήθη διὰ τὰς Ἀθήνας καὶ ἄλλος μουσικοδραματικὸς θίασος ἀπὸ 60 ἀνέργους ἀλλὰ λαμπροὺς ἠθοποιοὺς, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν ὀνομασίαν «Καλλιτεχνικὴ ἐξόρμησις» θ' ἀρχίσ

Στὰ Παρασκήνια

Τὸ «Βασιλικὸ Θέατρο» ἀρχίζει αὔριο τὶς παραστάσεις του, στὸ κινηματοθέατρο «Πάλλας» τοῦ Μετοχικοῦ, μὲ τοὺς «Πέρσες» τοῦ Αἰσχύλου, σὲ μετάφραση τοῦ Ι. Γρυπάρη. Αὐτὴ ἡ μετακόμιση στὴν αἴθουσα τοῦ «Πάλλας» ὀφείλεται στὴν ὕπαρξη τοῦ καταφυγίου ποὺ ἔχει τὸ μέγαρο τοῦ Μετοχικοῦ καὶ ποὺ μπορεῖ σὲ ὥρας ἀνάγκης νὰ χρησιμοποιηθεῖ κι' ἀπὸ τοὺς θεατὲς τοῦ θεάτρου.

—Δυὸ καινούρια θεατρικὰ συγκροτήματα ἔγιναν τὴν ἑβδομάδα αὐτή. Τὸ ἕνα μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν κ. Αὐλωνίτη, θὰ στεγαστεῖ στὸν ἄλλοτε κινηματογράφο «Βρετάννια» τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου, καὶ θὰ παίξει ἐπιθεώρηση. Στὸν θίασο αὐτὸν μετέχουν καὶ οἱ κ.κ. Σπαρίδης, Κωνσταντίνου, Σταυρίδης καὶ οἱ δίδες Ροζίτα Ρόζι, Μαίρη Νικολαΐδου, Ζαφειρίνη, Γκιουζέππε καὶ ἄλλοι.

—Τὸ ἄλλο θεατρικὸ συγκρότημα θὰ στεγασθεῖ στὸ θέατρο «Ολύμπια» καὶ θ' ἀποτελεῖται ἀπὸ 60 πρωταγωνιστὲς καὶ πρωταγωνίστριες τοῦ ἐλαφροῦ καὶ σοβαροῦθεάτρου. Ἡ ἔναρξη ποὺ ὁρίστηκε γι' ἀπόψε, θὰ γίνῃ μὲ μιὰ νέα ἐπίκαιρη ἐπιθεώρησι τῶν κ. κ. Σύλβιου—Καρακάση, ποὺ λέγεται «Ἀέρα Παιδιά».

— Ὁ θίασος Ριτσιάρδη—Μηλιάδη—Πρινέα, ποὺ παίζει ἀπὸ τὸ περασμένο Σάββατο τὴν ἐπιθεώρησι «Πολεμικὴ Σπίθα» τῶν κ.κ. Μαμάκη—Γιοκαρίνη, ἐργάζεται πολὺ καλά. Ἀπὸ ὅλο τὸ ἔργο, ἀρέσει ξαιρετικὰ τὸ φινάλε τῆς πρώτης πράξεως «Ἡ Μ. Ἑλλάς», ποὺ σ' αὐτὸ παρελαύνουν ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς Ἑλλάδος, τόσο τὰ ἐλεύθερα, ὅσο καὶ ἐκεῖνα ποὺ εἶνε ὑποδουλωνα ἀκόμη στοὺς Ἰταλούς.

—Τὸ ἴδιο καλά, ἐργάζεται καὶ τὸ θέατρο «Μοντιάλ», μὲ τὸ νέου εἴδους βαριετὲ πρόγραμμά του.

—Ὁ θίασός του, περιλαμβάνει ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ βασικὰ του στελέχη, ποὺ εἶχε πρὶν κηρυχθῆ ὁ πόλεμος, στὰ ὁποῖα ἔχουν προστεθῆ καὶ διάφορα ἄλλα καινούρια, ὅπως ὁ Ντιριντάουα καὶ οἱ ἀδελφὲς Καλουτᾶ. Στὸ θίασο αὐτὸ ἔπαψαν πιὰ νὰ ἐργάζωνται οἱ κ.κ. Φιλιππίδης, Κυριακὸς καὶ Ἰατρίδης.

—Ὑπάρχει ἰδέα καὶ τὸ συγκρότημα αὐτὸ νὰ μεταβληθεῖ σὲ ἐπιθεωρησιακὸ ὅπως ἦταν πρὶν καὶ νὰ συνεχίσῃ τὶς παραστάσεις του μὲ μιὰ νέα ἐπιθεώρησι.

—Ὁ ἡμικρατικὸς θίασος τῆς Κοτοπούλη, ἑτοιμάζει μὲ σπουδὴ τὴ νέα πολεμικὴ ἐπιθεώρησι «Τὰ Παναθήναια τοῦ 40», ποὺ μ' αὐτὴ θὰ κάνει ἔναρξη τῆς πολεμικῆς περιόδου.

— Ὁ ἐλεύθερος Καλλ. Ὀργανισμὸς τῆς κ. Ἀνδρεάδη, πρόκειται σὲ λίγες μέρες νὰ ἀρχίσει τὶς παραστάσεις του στὸ θέατρον «Κεντρικὸ» ποὺ ἔγινε καινούργιο.

—Ὁ θίασος Μουσούρη—Μιράντας, συνεργασία Μαυρέα—Μακρῆ, ἑτοιμάζει νέα ἐπιθεώρησι τῶν κ. κ. Σακελλαρίου—Εὐαγγελίδη μὲ τίτλο «Μπράβο Κολονέλο» καὶ μὲ μουσικὴ τοῦ κ. Σακελλαρίδη.

ριθμὸς δὲν ἔχει σημασία, θὰ τιμήσουν τὸ νεοελληνικὸ θέατρο σ' αὐτὴ τὴν ἱστορικὴ ἀναβίωση τῶν Θερμοπυλῶν, τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῶν Πλαταιῶν.

Οἱ ἠθοποιοὶ ἔχουν διδαχθεῖ ἀπὸ τὰ διάφορα ἔργα, ἑλληνικὰ καὶ ξένα, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τότε μόνον ἔχει ὑπόσταση ὅταν εἶνε ἐλεύθερος. Ὁ ἐθνομάρτυρας Ρήγας ὁ Βελεστινλῆς τὸ διεκήρυξε ἐπιγραμματικά: «Καλλίτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωή, παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καὶ φυλακή».

Ἡ φασιστικὴ Ἰταλία, μὲ τὸν Καραγκιόζη ἀρχηγός της, τὸν Μουσολίνι, ποὺ θέλει ν' ἀναβιώσει τὴν Ρωμαϊκὴ Αὐτοκρατορία τῶν κατακτήσεων καὶ τῆς δουλείας, ἐπρόβαλε μὲ τὸ θρασύτατο καὶ αὐθαδέστατο τελεσίγραφό της καὶ μᾶς ἀνήγγειλε τὴ σκοτεινὴ νύχτα τῆς 27ης πρὸς τὴν 28ην Ὀκτωβρίου ὅτι θὰ περάσει, ἢ οὕτως, ἢ ἄλλως, ἐπάνω ἀπὸ τὰ πτώματά μας.

Καὶ νά ἡ ἀπάντηση στὴν Πίνδο, ἐκεῖ στὰ «κακοτράχαλα» βουνά, ὅπως τὰ χαρακτηρίζει καὶ τὰ περιγράφει ὁ ποιητὴς Κώστας Κρυστάλλης. Οἱ βάρβαροι δὲν πέρασαν. Ἄνθρωποι καὶ ἑλληνικὸ ἔδαφος συνέπραξαν στὸν κατασπαραγμὸ τῶν ἐπιδρομέων. Ἐκεῖ στὴν Πίνδο, τὸ χάος π' ἄνοιξε ὁ σεισμός, εὐτὺς ἐγιόμισε ἄνθη, γιὰ νὰ θυμηθῶ τὸ στίχο τοῦ ἐθνικοῦ ποιητή, τὰ ἄνθη τῆς νεοελληνικῆς ἀνδρείας ποὺ θὰ μείνουν ἀμάραντα δίπλα στὰ μνημεῖα τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῆς Σαλαμῖνος. Οἱ βάρβαροι δὲν πέρασαν.

ΜΙΧ. ΡΟΔΑΣ

Ἀλληλογραφία

Κον Α. ΑΡΩΝΗΝ: Εὐχαριστοῦμε πολύ, ἀλλὰ τὸ τραγοῦδι σου δὲν τὸ βάζουμε, περιμένοντας νὰ μᾶς στείλεις κανένα καλύτερο, μὲ γλῶσσα στρωμένη ἑλληνική. Δὲς καὶ μόνος σου αὐτὸ τὸ τετράστιχο:

Ἔφθασες δολιοτρόπως
εἰς τὴν γείτονα Ἀλβανία,
ἡ ὁποία σοῦ ἐφάνη
πολὺ εὔκολος στὴ λεία.

Αὐτὰ τὰ «δολιοτρόπως» τὰ «λεία» κλπ. εἶνε ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ἀνακατεμένα μὲ σημερνά. Δὲν πάει.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΜΑΣ

Ἡ πολεμικὴ κατάσταση ποὺ μέσα σ' αὐτὴν ὁλόσωμα ἔχουν ριχτεῖ καὶ τὰ «Παρασκήνια» δὲν ἐπιτρέπει τὴ συνέχεια τοῦ μυθιστορήματος «Τὸ ὄνειρο τοῦτο Ἰνδοῦ». Θὰ συνεχίζεται κάθε φορὰ ποὺ ἡ εὐκαιρία θὰ τὸ ἐπιτρέπει.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΑΙΘΟΥΣΑ «ΠΑΛΛΑΣ»
Μέγαρον Μετοχικοῦ Ταμείου
Παραστάσεις καθ' ἑκάστην ὥρα 5 μ. μ.
Ἔναρξις τὴν Κυριακὴν
24 Νοεμβρίου 1940

ΑΙΣΧΥΛΟΥ
ΠΕΡΣΑΙ

Εἰτήρια πωλοῦνται εἰς τὰ Ταμεῖα τοῦ Κινηματογράφου «Πάλλας» Μέγαρον Μετοχικοῦ Ταμείου.

ΤΙΜΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ
25-20-15-10

Ἐντὸς τοῦ Θεάτρου ἔξοδοι πρὸς τὸ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟΝ τοῦ Μεγάρου τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΜΕΤΟΧΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ Δρ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΤΗ 28.6.1940 ..... » 10.680.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ:
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ἐν Ἀθήναις.
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ εἰς ὅλη τὴν Ἑλλάδα.
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ: Εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς ἐργασίας εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντας ὅρους. Δέχεται δὲ καταθέσεις εἰς δραχμὰς (εἰς πρώτην ζήτησιν ἐπὶ προθεσμίᾳ καὶ Ταμιευτηρίῳ) μὲ λίαν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

Ἑπτὰ ἡμέρες Ἑπτὰ νύχτες

Τὸ πολεμικὸ θέατρο

Τί ἔγινε καὶ τί δὲν γίνεται

Στὶς 28 Ὀκτωβρίου κηρύχθηκε ἡ ἐπιστράτευση στὶς 30 ὁ κ. Β. Ρώτας ἐδημοσίευε τὴν ἀκόλουθη ἀγγελία:

Καλοῦνται οἱ Ἕλληνες ἐν ἐνεργείᾳ ἠθοποιοί, οἱ μὴ στρατευόμενοι, αὔριον Παρασκευὴν 1ην Νοεμβρίου καὶ ὥραν 10ην πρωϊνὴν εἰς τὸ θέατρον Κυβέλης, πλατεῖα Συντάγματος, διὰ τὴν ὀργάνωσιν πολεμικῶν θιάσων.

Β. ΡΩΤΑΣ

Τὴν ἄλλη μέρα παρουσιάστηκαν καμμιὰ δεκαριὰ ἠθοποιοί, καλὰ παιδιά, ὄχι ὅμως ὅλοι ἀρκετοὶ καὶ ἱκανοὶ γιὰ τέτοια δουλειά, δηλαδὴ νὰ ὑπηρετήσουν σὰν στρατιῶτες. Ἀπὸ λόγια, μάλιστα μερικῶν κατάλαβα πὼς σκοπός τους δὲν ἦταν νὰ δώσουν παρὰ νὰ πάρουν. Τὴν ἄλλη μέρα παρουσιάστηκαν ἄλλοι τόσοι καὶ γυναῖκες. Ἄλλοι μερικοὶ νέοι θερμοὶ παρουσιάστηκαν ξέχωρα. Εἶδα ὅμως πὼς δὲ μποροῦσε νὰ γίνει σοβαρὴ δουλειὰ μὲ τὰ καλύτερα ἀπ' αὐτὰ τὰ πρόσωπα, γιατί ἦσαν πολὺ λίγα, ἐλάχιστα, ὡστόσο ἐκοίταζα καὶ γιὰ πόρους καὶ ἐδημοσίευσα στὶς 3 Νοεμβρί ου τὴν παρακάτω ἔκκληση στὶς ἐφημερίδες:

Σχετικὰ μὲ τὴν σύστασιν τοῦ πολεμικοῦ θεάτρου ὁ κ. Βασίλειος Ρώτας ἀνακοινοῖ. Τὸ «πολεμικὸ θέατρο» δὲν θὰ εἶνε ὅπως πολλὰ ἐνόμισαν, κάποιος μικρὸς θίασος, ποὺ θὰ προσκολληθῆ παρασιτικῶς σὲ κάποια μονάδα τοῦ μετώπου, παρὰ μεγάλος θεατρικὸς ὀργανισμὸς ἱκανὸς νὰ δώσῃ τελείας παραστάσεις ἔργων μεγάλων, ἀκόμη καὶ ἀρχαίων τραγῳδιῶν. Αὐτὸς θὰ ἐργασθεῖ εἰς τὸ κέντρον παρουσιάζων εἰς τὸ κοινὸν ἔργα ἀληθινῆς τέχνης καὶ πνοῆς ἀνδρείας, πρὸ παντὸς νέα Ἑλληνικά, ἐμψυχωμένοι ἀπὸ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον ὅλοι καλοῦνται σήμερον νὰ ὑπηρετήσουν.

Ὁ Ὀργανισμὸς αὐτὸς θὰ καταρτίζει μικροτέρους θιάσους, καὶ θὰ φροντίζει διὰ τὴν ἀποστολήν των εἰς τὸ μέτωπον, πρὸς ψυχαγωγίαν καὶ ἐμψύχωσιν τῶν στρατιωτῶν μας.

Ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ θὰ ἐμψυχώνει αὐτὸ τὸ θέατρο θὰ εἶνε ἡ συναίσθησις τῆς εὐθύνης του καὶ ἡ ὁρμή του νὰ ἀνταποκριθεῖ τὸ λαχταριστὸ αἴτημα τῆς πολεμικῆς ἐποχῆς μας.

Παρακαλοῦνται οἱ καλοὶ φίλοι ποὺ θέλουν νὰ συντρέξουν τὴ σπουδαιοτάτη αὐτὴ προσπάθεια, ν' ἀπευθύνωνται πρὸς τὸν κ. Βασίλειον Ρώταν (Λαϊκὸ Θέατρο—Παγκράτι). Τηλ. 71.730.

Συνάμα ὁ κ. Ρώτας ὑπέβαλε στὶς 9 Νοεμβρίου τὴν παρακάτω αἴτηση στὸ Βασιλικὸ Θέατρο, Σωματεῖο Ἠθοποιῶν, Ταμεῖο Ἐργασίας καὶ Ἑταιρίαν Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων:

Λαβαίνω τὴν τιμὴ νὰ σᾶς γνωρίσω πὼς νοιώθοντας χρέος μου νὰ ὑπηρετήσω ὅσο μπορῶ καλύτερα τὸν κοινὸν ἀγῶνα, ἀποφάσισα νὰ συγκροτήσω τὸ «Πολεμικὸ Θέατρο». Τὸ θέατρο αὐτὸ θὰ ἔχει σκοπό, μὲ τέχνη ποὺ νὰ καθρεφτίζει τὸ ἡρωϊκὸ πνεῦμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας: α') νὰ ἐμψυχώνει καὶ ἀντριεύει τὸν Ἑλληνικὸ Λαὸ μάλιστα αὐτὸν ποὺ ζεῖ στὰ χωριὰ καὶ πλησιέστερα στὴ γραμμὴ τοῦ πολεμικοῦ μετώπου, β') νὰ διασκεδάζει καὶ ψυχαγεῖ τοὺς στρατιῶτες μας, εἰς τὰ κέντρα τῶν «μετόπισθεν», στὰ νοσοκομεῖα ἀκόμη καὶ σ' αὐτὴ τὴ γραμμὴ τοῦ μετώπου.

Πρὸς τοῦτο καὶ τὸ δραματολόγιο καὶ ἡ σκηνικὴ τεχνικὴ τοῦ «Πολεμικοῦ Θεάτρου» θὰ ἔχουν μορφὴν ἐπίτηδες προσαρμοσμένη μέσα σὲ πλαίσια γι' αὐτὸν τὸν σκοπό.

Πρὸς τὸ παρὸν ὁ θίασος ποὺ καταρτίζεται θ' ἀποτελεσθεῖ μόνον ἀπὸ ἄντρες, θὰ εἶνε ὀλιγοπρόσωπος καὶ εὐκίνητος. Τὸ δραματολόγιο θὰ ἔχει ἔργα τραγικὰ καὶ κωμικὰ ποὺ νὰ διαρκοῦν τὸ πολὺ μισὴ ὥρα κι' ἡ τεχνοτροπία γενικὰ θὰ βασισθεῖ στὴν τεχνικὴ τῶν ἀρχαίων μίμων.

Παρακαλῶ νὰ θελήσετε νὰ ἐγκρίνετε τὴν ἐνέργειά μου καὶ νὰ τὴν ὑποστηρίξετε ἠθικὰ καὶ ὑλικά.

Μὲ τιμὴ
Β. ΡΩΤΑΣ

Στὴν αἴτησή του αὐτὴν ὁ κ. Ρώτας ἔλαβε ἀπὸ μὲν τὸ Βασιλικὸ Θέατρο τὴν ἑξῆς ἀπάντηση στὶς 15 Νοεμβρίου.

Ἀξιότιμε κύριε,

Εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπὸ 9 τρέχοντος μηνὸς ὑμετέρας ἐπιστολῆς ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ἐντολὴν τοῦ κ. Γενικοῦ Διευθυντοῦ ὅτι καὶ τὸ Βασιλικὸν Θέατρον ἐργάζεται ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὸν αὐτὸ σκοπό, τὸν ὁποῖον ἐπιζητεῖτε καὶ ὑμεῖς, τὴν ψυχαγωγία κλπ. τῶν πολεμιστῶν μας.

Συγχαίροντες ὑμᾶς θερμότατα διὰ τοὺς πατριωτικοὺς ἀγῶνας σας.

Διατελοῦμεν μετὰ τιμῆς
Ὁ Διευθυντὴς Προσωπικοῦ τῶν Κρατικῶν Σκηνῶν
Μ. Ι. ΛΙΔΩΡΙΚΗΣ

Ἀπὸ τὸ Σωματεῖον τῶν Ἑλλήνων Ἠθοποιῶν, Ταμεῖον Ἐργασίας, Ἑταιρίαν Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων καμμίαν ἀπάντηση. Ἔτσι ὁ κ. Ρώτας περιμένει μόνον τὴν κατάλληλη στιγμὴ ποὺ θὰ ἐπιτραπεῖ ἀπὸ τὴ γενικὴ πολεμικὴ κατάσταση νὰ κάμει — ἂν τὸ μπορέσει κι' αὐτὸ μὲ κατάλληλα πρόσωπα — ἕναν μικρὸν θίασο νὰ περιοδέψει. Ὡς τὰ τότε τίποτ' ἄλλο.

Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ γράψουμε εἰδικὸ ἄρθρο γιὰ τὸ τί μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνει.

ΣΧΟΛΗ
Ρυθμικῆς καὶ Κλασσικοῦ Μπαλέτου
Α. ΜΟΡΙΑΝΩΒ
(Ἀνεγνωρισμένη παρὰ τοῦ Κράτους)
Γνωστοποίησις εἰς ὅλες τὶς μαθήτριες, ὅτι τὰ μαθήματα τῆς σχολῆς ἄρχισαν ταχτικά. Ἐγγραφὲς καὶ πληροφορίες καθ' ἑκάστην. Ὁδὸς Γεωργίου Γενναδίου ἀρ. 7.
ΤΗΛ. 29-721

Η ΞΕΝΗ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀπὸ τουρκικὴν ἐφημερίδα.

ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΜΗ

Ὑποστηρίζανε πολλοὶ — διαβάσαμε μάλιστα καὶ σὲ πρωϊνὴ ἐφημερίδα σχετικὸ σχόλιο — πὼς δὲν πρέπει κανένας νὰ προσφέρει κάτι στὸν πολεμικὸν ἔρανο χωρὶς τὸ ὄνομά του. Καὶ αὐτὸ γιατὶ πίσω ἀπὸ τοὺς λίγους ἀνώνυμους κρύβονται πολλοὶ ποὺ δὲν προσφέρουν τίποτα. Ἡ παραπάνω μάλιστα ἐφημερίδα ἀναφέρει καὶ τὸν δήμαρχο τοῦ Βόλου, ποὺ πρόκειται — καθὼς λέει — νὰ στήσει σὲ κεντρικὴ πλατεία τῆς πόλης του δυὸ στῆλες μὲ τὰ ὀνόματα ἐκείνων ποὺ προσέφεραν γενναῖα ποσὰ στὸν ἔρανο, στὴ μιά, καὶ ἐκείνων ποὺ δὲν προσέφεραν τίποτα, στὴν ἄλλη. Καὶ τελειώνει μὲ τὴν παρατήρηση πὼς κάτι παρόμοιο θὰ ἔπρεπε νὰ γινεῖ καὶ στὴν Ἀθήνα.

Δὲν εἴμαστε τῆς Ἰδίας γνώμης. Οἱ ἐνέργειες αὐτὲς δημιουργοῦν ἕναν ἐκβιαστικὸ πατριωτισμὸ ποὺ θᾶταν προτιμότερο στὴν περίπτωση αὐτὴ νὰ λείπει.

Οἱ ἀδιάφοροι στὶς μεγάλες αὐτὲς στιγμὲς τῆς πατρίδας μας, θὰ τιμωρηθοῦν μόνοι τους, ὅταν δὲν θὰ μποροῦν νὰ πάρουν μέρος στὶς χαρὲς τῆς νίκης, γιατὶ θὰ τοὺς πλακώνει ἡ ντροπὴ ποὺ δὲν ἔκαναν τίποτα γιὰ τὴν νίκη αὐτή. Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπὸ αὐτούς, ἀσφαλῶς θὰ ὑπάρχουν πολλοί, ποὺ μὲ σπαραγμὸ τῆς καρδιᾶς τους δὲν θὰ μποροῦν νὰ προσφέρουν κάτι. Για τὶ νὰ τοὺς φαρμακώνουμε ἀκόμα περισσότερο μὲ τέτοιες ἐνέργειες;

ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ

Σὲ πρωϊνὴ ἐφημερίδα εἴδαμε τὸ παρακάτω γράμμα δικα στικοῦ.

«Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς δημοσιεύσεως τῶν πειστηρίων τοῦ ἐγκλήματος τοῦ τορπιλλισμοῦ τῆς «Ἕλλης» προτείνω ὅπως τὰ πειστήρια ταῦτα κατατεθοῦν εἰς τὸ Ἐγκληματολογικὸν Μουσεῖον μὲ τὴν ἐπιγραφήν: «Ἔγκλημα—ἡ ὁμαδικὴ δολοφονία τῆς 15ης Αὐγούστου 1940. Πειστήρια ἐγκλήματος» καὶ πλαὶ νὰ τοποθετηθεῖ ἡ φωτογραφία τοῦ Μουσολίνι μὲ τὴν ἐπιγραφή: «Ὁ δολοφόνος μὴ συλληφθεὶς εἰσέτι». Πολὺ σωστὸ αὐτό. Ἀλλὰ τί θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ γιὰ τὸ πολὺ μεγαλύτερο ἔγκλημα ποὺ γίνεται ἐκεῖ πάνω στὰ σύνορά μας;

ΚΑΙ ΛΙΓΗ ΝΤΡΟΠΗ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΙ!

Σὲ ἄλλη στήλη δημοσιεύουμε τὸ ψήφισμα τῆς Ἑταιρίας τῶν Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων καὶ τῆς τέχνης ὅλου τοῦ Κόσμου, ἕνα σοβαρό, ἁπλό, θερμὸ ἔγγραφο. Αὐτὸ ἦταν ἀρκετό. Ὡστόσο οἱ Ἕλληνες διανοούμενοι βρῆκαν τὴν εὐκαιρία μὲ τὴν ἐπιστράτεψη νὰ τὸ δείξουν πάλι. Ἔβγαλαν μανιφέστο οἱ γεροντότεροι, ἀκολούθησαν μὲ ἄλλο οἱ μεσόκοποι, ὕστερα μὲ ἄλλο οἱ νέοι, τέλος μὲ τὸ δικό τους οἱ νεώτεροι, οἱ «ἄρτι προσουρήσαντες τῇ τραγῳδίᾳ», ποὺ λέει κι' ὁ Ἀριστοφάνης κι' ὅλοι μὲ τὰ ὀνόματά τους κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν, πάλι καλὰ ποὺ τὸ δέχτηκαν. Ὁ ξεχωρισμὸς αὐτὸς τῶν διανοουμένων στὴ γενικὴ ἕνωση τοῦ Ἔθνους εἶνε ἡ μόνη παραφωνία μέσα στὴν ὡραία συμφωνία τοῦ ἀγῶνα μας καὶ μὲ τὸ δίκιο του κι' ὁ κ. Μ. Ροδᾶς τοὺς ἔγραψε πὼς καλὰ θὰ κάνουν ν' ἀφήσουν τὰ κούφια λόγια καὶ νὰ πᾶνε λίγο καὶ στὸ μέτωπο νὰ σκοτωθοῦν. Ἐνῷ ἀπὸ τόνα μέρος δὲ θὰ χάσει ἡ Βενετιὰ βελόνες, ἀπὸ τὸ ἄλλο τὸ παράδειγμά τους θὰ φωνάζει δυνατώτερα ἀπὸ ὅλα τὰ μεγάφωνα τοῦ κόσμου.

ΟΙ ΝΕΩΤΕΡΟΙ

Τὸ πιὸ νόστιμο ἀπὸ αὐτὰ τὰ μανιφέστα, (τοὺς ταιριάζει ἡ Ἰταλικὴ λέξη) εἶνε τὸ μανιφέστο τῶν νεωτέρων λογοτεχνῶν. Λόγια φουσκωμένα. Λένε πῶς πολεμᾶνε γιὰ τὶς γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιά τους, ἐνῷ αὐτοὶ ἀκόμη (οἱ περισσότεροι) σιτίζονται στὸ κοινὸ καὶ τόσο στενόχωρο τραπέζι τοῦ μπαμπᾶ καὶ τῆς μαμᾶς. Νὰ πᾶτε στὸν πόλεμο παιδιά μου, γιὰ νὰ γίνετε πρῶτα ἄντρες, κι' ὕστερα νὰ χετε τὸ θάρρος νὰ μιλᾶτε. Αὐτὸ σᾶς τὸ λέω μὲ πόνο ψυχῆς. Γιατὶ ἂν τὸ παράδειγμά σας αὐτὸ μὲ τὰ λόγια τὰ παχειὰ τὸ ἀκολουθήσουν κι' οἱ πιὸ νεώτεροί σας, θὰ ἰδοῦμε καὶ μωρὰ μὲ τὸ μπιμπερὸ στὸ στόμα νὰ γυρίζουν στὶς ἐφημερίδες νὰ δημοσιέψουν τὰ μανιφέστα τους. Ἀλλ' αὐτὰ τὰ μανιφέστα τότε δὲ θὰ χουν φ παρὰ χ.

ΟΙ ΑΓΙΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΘΑΜΑΤΑ

Γίνεται λόγος πολὺς αὐτὲς τὶς μέρες γιὰ θάματα καὶ ἁγίους. Ὁ Θεὸς εὐλόγησε τὸ δίκιο. Κι' ὅσοι Λαοὶ στηρίχτηκαν στὴν αὐλογία αὐτὴ τοῦ Θεοῦ, βγῆκαν νικητὲς καὶ κερδισμένοι. Καὶ τὰ δικά μας ὅπλα εἶνε τώρα εὐλογημένα γιατὶ ὑπερασπίζομε μ' αὐτὰ τὸ δίκιο μας. Μὰ ἀπὸ τὸν πόλεμο ποὺ κάνομε, ὡς τὰ θάματα καὶ ὡς τὰ κλάματα ὑπάρχει μεγάλη διαφορά.

Τὰ θάματα ἀφήνουν ἐκστατικὸ τὸν ἄνθρωπο δίχως δύναμη καὶ δίχως κρίση. Ἐνῷ ὁ πόλεμος θέλει ἀγριεμένες Ψυχὲς καὶ γιγαντωμένα σώματα. Καὶ σήμερα γίνεται πόλεμος. Ἕνας ἄγριος πόλεμος ἀπὸ τὸν ὁποῖο θὰ βγοῦμε ἢ νικητὲς ἢ νικημένοι.

Φοβούμαστε λοιπὸν καὶ ὑποπτευόμαστε τοὺς κυρίους αὐτοὺς ποὺ προσπαθοῦν νὰ περιπλέξουν τὴν ὑπόθεση.

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ πολεμοῦμε καὶ πιστεύουμε στὴ νίκη μας. Κάθε ἄλλη ἰδέα καὶ κάθε σκοτεινὸ καὶ θαματουργὸ ὄνειρο προδίνει τὴν ὑπόθεση τοῦ Ἔθνους.

Τέτοια θέβαια θαματουργὰ καὶ σκοτεινὰ ὄνειρα θὰ βλέπουν πάντοτε οἱ μικρόψυχοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ σκοτεινιάζουν καὶ τοὺς ἄλλους. Πρέπει, αὐτὴ τὴ στιγμὴ ποὺ πολεμάει στῆθος μὲ στῆθος ἡ Πατρίς μας, νὰ ἐνδιαφερθεῖ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ νὰ δώσει μία ὀρθὴ ἐξήγηση καὶ ἕνα τέλος πιὰ στὰ ὄνειρά τους.

Σχετικὰ μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, διαβάσαμε στὴν ἐφημερίδα («Ἀκρόπολις») ὅτι ἡ γυναῖκα κάποιου Κουτσαφτόπουλου ποὺ εἶνε ἰδιοκτήτης τῆς Ἀγίας Ἐλεούσης στὸ Μαροῦσι, εἶδε στὸν ὕπνο της δύο θαυμα τουργὰ ὄνειρα ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὴν Ἐκκλησία τοῦ ἀντρός της.

Καὶ τὸ πρᾶμα αὐτὸ μᾶς φαίνεται πολὺ παράξενο καὶ πρέπει νὰ κινήσει τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἀστυνομίας.

ΤΑ ΛΑΪΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς, μίλησε, τὴν περασμένη ἑβδομάδα στοὺς καθηγητὲς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ μὲ ἀκρίβεια καὶ μὲ εἰλικρίνεια καθώρισε τὸ ρόλο καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τῆς ἑλληνικῆς διανόησης.

«Μόνον μὲ μιὰ ὑπεύθυνη πνευματικὴ καθοδήγηση θὰ φθάσωμε στὴ νίκη».

Τὰ «Παρασκήνια» ποὺ πῆραν ἀπὸ τοὺς πρώτους, πρώτη θέση, μέσα στὸ καινούριο μας πνευματικὸ ξεκίνημα, αἰσθάνουνται τὴν ἀνάγκη νὰ καταγγείλουν καὶ νὰ καταδικάσουν ὡρισμένα φυλλάδια, ποὺ ἀπασχολοῦν καὶ κακοδιαθέτουν τὸ Ἑλληνικὸ κοινό μας.

Πρόκειται γιὰ τὰ «Λαϊκὰ Τραγούδια»! ποὺ γυρίζουν καὶ πουλιοῦνται σ' ὅλη τὴν Ἀθήνα καὶ ποὺ δὲν ἔχουν, οὔτε πνοή, οὔτε καλαισθησία, οὔτε κανένα σκοπό, οὔτε τίποτα. Πρόκειται γιὰ τὶς Ριρικες καὶ τὶς Μαρίκες ποὺ τοὺς δανειζουν κάθε τόσο τὰ φουστανα τους οἱ ἐπιτήδειοι καὶ ξεγελοῦν καὶ κοροϊδεύουνε τὸν κόσμο.

Πολεμικὰ γράμματα

Ἀγαπητὲ Νάσο,

Μὲ τὴ ψυχή κοματιασμένη πέρνω νὰ σοῦ γράψω στὸ ἄγνωστο αὐτὴ τὴ φορὰ γιατὶ ποιὸς ξέρει ποῦ βρίσκεσαι.

Κλαίω ἀπὸ χθὲς στὸ πρῶτο ἄκουσμα τοῦ πολέμου. Καὶ πάντα πονοῦσα γιὰ τ' ἄλλα κράτη ποὺ χανόταν, μὰ τώρα κάθε κτύπημα μὲ πονάει κατάβαθα. Τί νὰ κάνουμε κουράγιο καὶ ὁ Θεὸς νὰ δώσει νὰ μὴ σᾶς λείψει ἡ ἐλπίδα καὶ στὶς πιὸ κρίσιμες στιγμὲς, ἀκόμα. Προσπάθησε νὰ μοῦ στείλεις, ἔστω καὶ δυὸ λόγια ἀπ' ὅπου βρίσκεσαι.

Μὴ ξεχνᾶς νὰ μάθεις καὶ γιὰ τ' ἄλλα τὰ παιδιὰ ποὺ θᾶστε μαζί.

Γράφω καὶ σταματῶ μὲ τὴ σκέψη πὼς τὸ γράφω στὸν ἀέρα μὰ ἔστω, ἂς εἶνε σὰ μιὰ δέησις σὰν ὅλες ποὺ θὰ ἀπευθύνουμε στὸ Θεό, μὲ τὴ βαθειὰ ἐλπίδα πὼς θὰ μᾶς ἀκούσει καὶ θὰ μᾶς κάνει τὸ θέλημά μας.

Ἂς εἶνε νὰ νικήσετε καὶ νὰ σωθῆτε. Θὰ περιμένω μὲ ἀγωνία κάθε μέρα νὰ μοῦ γράψεις δυὸ λόγια.

Χαιρετισμοὺς σ' ὅλα τ

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐσωτερικοῦ 250 δρ. τὸ χρόνο
Ἐσωτερικοῦ 125 δρ. τὸ ἑξάμ.
Τουρκίας 3 Λ. Τ. τὸ χρόνο
Αἰγύπτου 1 £ τὸ χρόνο
Ἀμερικῆς 5 δολ. τὸ χρόνο
Δῆμοι, Σωματεῖα, Νομικὰ πρόσωπα 400 δρχ. τὸ χρόνο.

Ἰδρυτὴς Δ. ΜΟΣΧΟΝΑΣ

Ὑπεύθυνος Συντάκτης Β. ΡΩΤΑΣ
Ἀστυδάμαντος 15, Ἀθῆναι 5
Ἐγκεκριμένος Ταχυδρομεῖον Μ. Σαλίβερος, Ἐρυμάνθου 3.
Συνδρομαὶ καὶ χρηματικὰ ἐμβάσματα, μόνον πρὸς τὸν κ. Β. Ρώταν.
Ἀστυδάμαντος 15, Ἀθῆναι 5.

Προσωρινὰ τὰ γραφεῖα τῶν «Παρασκηνίων» εἶναι στὸ ἄλλοτε «Λαϊκὸ Θέατρο» στὸ Παγκράτι, Ἀστυδάμαντος 15. Ὁ κ. Ρώτας δέχεται ἐκεῖ κάθε Δευτέρα, Τρίτη καὶ Τετάρτη 14—17 ἢ καὶ ἄλλες ὥρας, ἀφοῦ προειδοποιηθεῖ μὲ τὸ τηλέφωνο. Ἀριθ. Τηλεφώνου 71-730.

Ὁ περίπατος τῶν Φρατέλων

(Ἄδεται ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ σκοποῦ τοῦ ποιήματος: «Νύχτα ὁ λαγὸς ἐβγῆκε»).

Νύχτα οἱ Φρατέλοι βγῆκαν
καὶ στὸν πόλεμον ἐμπῆκαν
γιὰ νὰ κάνουνε σεργιάνι
τὴν Ἑλλάδα μας νὰ ἰδοῦν
καὶ στὰ Γιάννενα νὰ μποῦν.

Δυστυχία τους! Παρέκει
ὁ τσολιὰς μὲ τὸ τουφέκι
στέκεται παραμονεύει
χαιρετώντας μιὰ νὰ ρίξει
τί εἶν' τσαροῦχι νὰ τοὺς δείξει.

Καλῶς ἤρθατε φωνάζει
καὶ μιὰ μπαταριὰ τινάζει
κι' οἱ Φρατέλοι τρομαγμένοι
πίσω πᾶνε οἱ καημένοι
κ' εἶνε ὅλοι τους βρεγμένοι

Καὶ ὁ Τσιάνο τοὺς κοιτάζει
καὶ τοὺς ρώθωνάς του φράζει
καὶ τοὺς ἐρωτᾶ τί τρέχει ;
καὶ τοῦ λένε, τί νὰ τρέχει!
Ἐδῶ κάτω ὅλο βρέχει.

Γ. Π. ΚΟΥΡΤΗΣ

Πόλεμος

(Δραματικὴ σκηνή)

Ἡ σκηνὴ στὴν Πίνδο. Εἶνε νύχτα. Ἕνας πληγωμένος Ἰταλὸς εἶνε πεσμένος μπρούμητα σὲ μιὰ λακούβα μὲ νερό. Σφαδάζει ἀπὸ τοὺς πόνους. Στὴν ἀντεπίθεση τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἕνας Ἕλληνας στρατιώτης τὸν βρίσκει ἐκεῖ, τὸν ἁρπάζει στὰ χέρια καὶ τὸν βγάζει ἀπ' τὴ λακούβα. Ὁ τραυματίας τουρτουρίζει ἀπὸ τὸ κρῦο κροταλίζοντας τὰ δόντια του. Κυττάει κατάματα μὲ γυαλιστερὰ μάτια τὸν Ἕλληνα στρατιώτη. Στὸ πρόσωπό του εἶνε ζωγραφισμένη ἡ ἀγωνία.

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (μὲ βραχνὴ φωνή, γαλλικά).— Μιλᾶτε γαλλικά;

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Ναί.

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (μὲ σταθερώτερη φωνὴ σὰ νὰ μονολογεῖ).— Δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχει τραγικώτερη θέση ἀπὸ τοῦ νὰ εἶνε κανένας τραυματίας βαρειὰ κι' αἰχμάλωτος συνάμα στὰ χέρια τοῦ ἐχθροῦ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Ὄχι δά... Ἡ περίπτωση τῆς ἐκστρατείας σας εἶνε πιὸ τραγικώτερη, ἔ; δὲν τὸ νομίζετε; Δὲν ὑπάρχει πιὸ ἄνανδρο ἀνοσιούργημα ἀπ' αὐτὸ ποὺ κάνατε... Πέσμου σὲ παρακαλῶ τὰ δίκαια ἀτοῦ σας... Εἶμαι περίεργος νὰ τ' ἀκούσω ἀπὸ σᾶς... φαίνεσθε διανοούμενος.

(Ὁ τραυματίας δὲ μιλάει, τὸν κοιτάει περίεργα).

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Γιατὶ μᾶς χτυπήσατε; γιατί; Τί γυρεύετε ἀπὸ μᾶς;

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (Μὲ πικρὸ ρωμαντικὸ τόνο).— Ὡραία Ἑλλάδα!... Ὡραία Ἑλλάδα!

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Τὴν ὡραία ὅμως Ἑλλάδα ἤρθατε νὰ τὴ καταστρέψετε σεῖς, νὰ τὴ κάψετε... Πέσμου γιατὶ νὰ χύνεται αὐτὸ τὸ αἷμα, γιατί;

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (ὕστερα ἀπὸ ἕνα βογγητό).— Γιατί, εἶπες νὰ χυθεῖ τὸ αἷμα;

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ. — Ναὶ θέλω νὰ βάλεις τὸ χέρι στὴ συνείδησή σου ἐὰν ἔχεις τέτοια.

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (καταπτοημένος).— Γιὰ κάποιου τρελλοῦ τὸ χατῆρι...

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Ποιοῦ τρελλοῦ;

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ.— Κατάρα! Κατάρα !

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.—Τί θέλεις νὰ πεῖς;

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ.— Κατάρα, στὸ φασισμὸ τοῦ Μουσσολίνι.... Κατάρα! (παίρνει ἀνάσα)... Μᾶς ἔρριξε ἀπὸ περιπέτεια σὲ περιπέτεια... Ἔσφαξε ὅλο τὸ ἄνθος τῆς ἰταλικῆς νεότητος (βογγάει)... Δὲ λογαριάζει αὐτὸς πὼς ὁ ἄνθρωπος γεννήθηκε γιὰ νὰ ζήσει. (Μὲ ἀγανάχτηση)... σὰ νἄμασταν κατσίκια γιὰ τὸν χασάπη...

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Πονᾶς πολύ; ποῦ χτυπήθηκες;

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ.— Τί τὸ θέλεις....σὲ λίγο σβύνω.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Κουράγιο.

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ.— Ἀπὸ ποῦ ν' ἀντλήσω κουράγιο... ψυχικὰ ἔχω πεθάνει ἀπὸ καιρό...

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ (τοῦ δίνει τὸ παγοῦρι).— Πιὲς λίγο κονιάκ, συνάδελφε...

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (παίρνει τὸ παγοῦρι, κοιτάει αἰνιγματικὰ καὶ ξεσπάει σ' ἕνα τραγικὸ σαρκαστικὸ γέλιο):— Χά, χά, χά! Συνάδελφο μὲ εἶπες;

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Μὰ γιατί; εἴμαστε συνάνθρωποι ἐπὶ τέλους...

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ.—Παράξενο μοῦ φαίνεται, μὰ τὴν ἀλήθεια, σ' αὐτὸ τὸ παγερὸ βουνὸ τοῦ θανάτου ν'ἀκούω τέτοια λόγια... Μὰ δὲ μοῦ λὲς κύριε... συνάδελφε, σ' ἕνα ἀμολυτὸ λυσσάρικο σκυλὶ ποὺ τὸ πληγώνουν χωράει συμπόνια; Αὐτὴ βεν εἶνε ἡ δική μου περίπτωση;

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Ὁ φταίχτης δὲν εἶσαι σύ... Τί δουλειὰ κάνεις;

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ. — Τώρα μάγειρας στὰ σκουλήκια θὰ γίνω γιὰ νὰ προσφέρω τὸ πτῶμα μου γιὰ φαΐ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.—Πλούσιοι εἶσθε ἀπὸ φαντασία σεῖς.... Μὰ γιατὶ αὐτὴ ἡ σιχαμάρα στὴν ὥμορφη ζωή;...

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (μὲ σαρκασμὸ).— Ὥμορφη ζωή. Ὥμορφη ζωή! ἔτσι;'.. ἕνα ἔνοπλο φρενοκομεῖο κατάντησε ἡ ζωή... (Μ' ἄλλο ὕφος). Στὸ καιρὸ τῆς εἰρήνης ἤμουνα δάσκαλος στὴ Νάπολη. Ἡ δουλειά μου ἦταν νὰ μαθαίνω φασιστικοὺς ὕμνους στὰ παιδάκια, νὰ τοὺς μεθάω μὲ τ' ἄγριο πιοτὸ τοῦ Μουσσολίνι γιὰ νὰ μισοῦν τοὺς ἀλλοεθνεῖς ἀνθρώπους...

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Ὅλα θὰ τραβήξουν πρὸς τὸ καλλίτερο ἔνοια σου. Τὸ τέλος τοῦ πολέμου θὰ σημάνει μιὰ νέα ζωή.... ἡ ἀνθρωπότητα θὰ χαρεῖ.

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ.— Κύριε συνάδελφε, θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ μοῦ φερθεῖς ὡς σὲ μελλοθάνατο καὶ μιὰ παράκληση σοῦ κάνω... Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ τελειώνω, βάλε τὸ χέρι ἐδῶ στὴ τσέπη μου, πάρε μιὰ φωτογραφία (ὁ στρατιώτης βγάζει ἀπὸ τὴ τσέπη μιὰ φωτογραφία, τὴ δίνει στὸν τραυματία)...

(Συνέχεια στὴν 4η σελίδα)

Ἡ Φαβουρίτα στὸ Λιβόρνο

(Ἀπὸ τὸ βιβλίο ὁ «Ἄρχων κυνηγὸς» τοῦ Νικολῆ)

Τὰ «Παρασκήνια» ἀρχίζουνε ἀπὸ σήμερα νὰ δημοσιεύουνε κομμάτια ἀπὸ τὸ περίφημο βιβλίο τοῦ Νικολῆ «ὁ Ἄρχων κυνηγός». Αὐτὸ τὸ βιβλίο εἶνε τὸ ὡραιότερο βιβλίο μὲ ψέμματα ποὺ ἔχει γραφτεῖ ποτὲ σὲ ἀνθρώπινη γλῶσσα. Αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ βιβλίο εἶνε ψέμμα, γιατὶ δὲν ἔχει κυκλοφορήσει ἀκόμη. Τὰ μοναδικὰ γνήσια χειρόγραφα τὰ ἔχει στὰ χέρια του ὁ διευθυντὴς τῶν «Παρασκηνίων» κ. Β. Ρώτας. Τὰ βγάζει τώρα στὴ δημοσιότητα γιὰ νὰ γελάσει κάθε πικραμένος καὶ βεβαιώνει πὼς ὅσα ὡς τώρα τέτοια κομμάτια ἔχουνε πουθενὰ δημοσιευτεῖ, εἶνε χλωμὰ ξεσηκώματα, νεροπλύματα. Αὐτὰ ἐδῶ εἶνε τὰ γνήσια.

«Ὅπου ὁ Νικολῆς ὁ ἄρχων κυνηγὸς τραγουδεῖ τὴ Φαβουρίτα, τὸ μέρος τοῦ μπάσου, εἰς τὸ Λιβόρνο».

Ὅταν ἤμουνε κληρωτὸς εἰς τὸ ἔνδοξον ἑλληνικὸν ναυτικὸν στὰ χίλια ὀχτακόσια ἐνενῆντα δύο ἐπήγαμε στὸ Λιβόρνο μὲ τὰ θωρηχτὰ διὰ καθαρισμὸν τοῦ πλοίου. Ἐγὼ ἤμουνε ἀκόλουθος τοῦ Μυριαλῆ πλοιάρχου.

Ἐβαδίζαμε εἰς τὴν ὁδὸς Ἀγησιλάου καὶ βλέπω ἕναν πίνακα εἰς τὸν κένδρον: ΦΑΒΟΥΡΙΤΑ ἔγραφε.

Ἐξετάζω κάποιον Ἰταλὸ διὰ νοημάτου.

— Τί εἶν' αὐτό;

— Θέατρο, μοῦ ἀποκρίνεται, καὶ ἐκεῖνος διὰ νοημάτου. Ἀπόψε εἶνε ἡ παράσταση.

Πηγαίνω ἀμέσως, παρουσιάζομαι στὸν πλοίαρχο εἰς τὴ μπυραρία.

— Κύριε κυβερνῆτα, παίζουνε τὴ «Φαβουρίτα». Ἡ «Φαβουρίτα» εἶνε μεγάλο μελόδραμα. Θὰ πᾶμε στὸ καράβι νὰ ψάμε καὶ νὰ δώκωμε ἄδειαν ἀξιωματικούς, ὑπαξιωματικοὺς καὶ εἰς τὸ πλήρωμα ἐξόδους καὶ θὰ ἔρθουμε ὅλοι στὸ θέατρο.

Ἐκάτσαμε πρώτη σειρὰ θεωρεῖα. Ἐπεριμέναμε ν' ἀνοίξει ἡ σκηνή. Ἀλλὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἀσθένησε τὸ πρῶτο μέρος, ὁ μπάσος. Πάει δεκάμισι ἡ ὥρα καὶ ἡ αὐλαία κλειστή. Καμμιὰ φορὰ σηκώνεται ἡ αὐλαία καὶ παρουσιάζεται ἕνας μὲ βελάδα κ' ἐκφωνίζει: «νὰ μὴν κουνηθεῖ κανένας ἀπὸ τὴ θέση του διότι θὰ ἐπιστρέψουμε τὰ εἰσιτήρια πίσω, τὸ ὁποῖον ἡ παράστασις ἀναβάλλεται εἰς ἀόριστον».

— Κύριε κυβερνῆτα, μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ λάβω μέρος ἐγὼ ἀπέναντι τοῦ Μοσκοβίτη; (Ἔτσι ἐλεγότουνε ὁ μπάσος).

— Νικολῆ, νὰ μὴ γίνουμε ρεζίλι...

— Ὄχι, ποτέ! Γνωρίζω ὅλα τὰ μελοδράματα καθότι ἄρχων κυνηγὸς καὶ πρῶτος κανταδόρος εἰς τὴν Σῦρος.

— Καλά, Νικολῆ, μοῦ λέει ὁ κυβερνήτης μου καὶ ἔκαμε κουμάντο, καθότι αὐτὸς ἐγνώριζε τὴν Ἰταλικήν.

Ὅταν σηκώθηκα κ' ἔβγαινα ἀπ' τὰ θεωρεῖα κ' ἐπήγαινα πρὸς τὴ σκηνὴ μέσα στὸ θέατρο ποὺ ἦταν ὡς τὰ μπούνια γεμᾶτο μὲ τριάντα χιλιάδες πληθυσμόν, ἐχερακροτούσανε ὅλοι τὸν Γρέκον — ἐμέ.

— Παιδιά, λέγω εἰς τοὺς ἠθοποιούς, ἡ ὥρα εἶναι περασμένη, τὸ ὁποῖον δέ θέλει μπρόβες καθόλου. Μόνον ἡ Φαβουρίτα νὰ μοῦ δώσει τὸν τόνο τῆς φωνητικῆς μουσικῆς.

Μοῦ δίνει αὐτή, ἐκφωνίζω κ' ἐγὼ τὸ μέρος τὸ δικό μου κ' ἤμαστε σύφωνοι.

— Δόστε μου τὴν ἐνδυμασία.

— Τί ἐνδυμασία θέλετε;

— Τὸ ράσο τὸ μεταξωτό, τὴ ρεμπούμπλικα τὴ μάβρη μὲ τὸ φτερόν, τὴ γενειάδα τὴ λευκὴ καὶ τὸ σταβρό.

Πετιέται ὁ δεύτερος ἠθοποιός:

— Αὐτός, γιὰ νὰ μᾶς γυρεύει αὐτὰ τὰ πράματα, εἶναι ἠθοποιός!

Μὴν ξέροντας πὼς σ' ἐμᾶς εἰς τὴ Σῦρος ἐρχόντανε τὰ πρῶτα μελοδράματα τῆς Ἰταλίας, πρὸ πενηντατετία. Ἀμ' ποῦ θὲ νὰ ἐρχόντανε; Στὴν Πλάκα, γιὰ στοῦ Ψυρῆ; Διότι ἐμεῖς εἰς τὴν Σῦρος εἴχαμε θέατρον, ΘΕΑΤΡΟΝ Ο ΑΠΟΛΛΩΝ, οὔτε ὅλες οἱ Εὐρῶπες δὲν τὸ εἶχαν.

Ἄρχισε ἡ ὀρχήστρα, τὰ ἑκατὸν ἑβδομῆντα ὄργανα. Ἐπειδὴς τὰ ἰταλικὰ δὲν τὰ γνωρίζω, εἶπα στὴν ὀρχήστρα νὰ χτυποῦνε τὰ μπάσα καὶ οἱ μπασαβιόλες ὅπου τὸ ἀκροατήριον θ' ἀκούσει τὴ μουσική.

Ἀνοίγει ἡ αὐλαία. Παρουσιάζομαι δὲ ἐγὼ καὶ ἐκφωνίζω τὶς βαρυτονίες καὶ βαθυτονίες...

Ὅλο τὸ θέατρον ἀλλιάλαξε! Χεροκροτήματα καὶ περιστέρια χιλιάδες, μὲ κορδέλλες δεμένα! Ὁ κυβερνήτης μου ἐπέταξε ἀπὸ τὴ χαρά του, νὰ ἰδεῖ τὸν ὑπασπιστή του νὰ τραγουδάει Φαβουρίτα καὶ νὰ σώσει τὸ θέατρον, μιὰ εἴσπραξις ὀχτακόσιες χιλιάδες λιρέττες.

Εἶχα πεῖ τῆς Φαβουρίτας: «ὅταν θὰ σὲ ὁρκίζω — τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἔρθεις νὰ προσκυνήσεις στὴν ἐκκλησία — δὲ θὰ σηκωθεῖς ἐπάνω ἂν δὲν σᾶς βγάλω τὸ χέρι μου ἀπὸ τὸ κεφάλι σας». Ἐγώ, ὡς νέος ἄνθρωπος, ἐσκεπτόμουνα πὼς στὸ τέλος θὰ ἔπαιρνα τὴν κοντράλτα νὰ διασκεδάζαμε, μὲ φαγητά, μὲ πιοτά, ὡς καὶ μὲ ἀρχαρεσεμάντες κι' ἀρχάρες.

Γονατίζει αὐτή, ἐκφωνίζω ἐγώ, τέλος τῆς λέγω:

— Σηκωθῆτε ἀπάνω.

Αὐτὴ δὲ σηκώνεται.

— Σηκωθῆτε ἐπάνω!

— Δὲ μοῦ εἴπατε, ἂν δὲ βγάλετε τὸ χέρι σας ἀπὸ τὸ κεφάλι μου νὰ μὴ σηκωθῶ;

Ἐγὼ ἐντράπηκα νὰ σᾶς πῶ, δὲν ἦταν τὸ χέρι μου, ἦταν... ὁ ρετσινιὸλ καὶ κάνει μιὰ αὐτὴ καὶ μοῦ ἀνοίγει τὸ ράσο καὶ φάνηκε στὸ ἀκροατήριον κ' ἐγίνηκε τὸ μεγάλο χεροκρότημα.

Ἐτελείωσε ἡ σκηνή. Χεροκροτήματα καὶ φωνές. Οὔρλιαζε ὅλο τὸ θέατρον, οἱ τριάντα χιλιάδες πληθυσμός. Μπῆκα μέσα, ἄλλαξα, τοὺς ἀποχαιρέτησα κ' ἔφυγα.

Ἔρχεται κάποιος κύριος μὲ τὴ βελάδα:

— Κύριε Γρέκο, λάβετε τὸ δῶρόν σας. Καὶ μοῦ δίνει ἕναν φάκελο μεγάλο.

Μοῦ λέει ὁ κυβερνήτης μου: «Τί φάκελο εἶναι αὐτό;» — «Ἀνοίξετε, τοῦ λέγω, κάτι θὰ γράφουνε μέσα». Τί νὰ ἰδοῦμε; Δεκάξη χιλιάδες λιρέττες, ἤγουν τριανταδυὸ χιλιάδες φράγκα!.

Ὅλο τὸ κόρον τοῦ θεάτρου μ' ἐσυνόδεψαν ὡς τὴν προκυμαία διὰ τὸ μεγαλεῖον μου καὶ ἡ μπάντα ἔπαιζε τὸν ὕμνον:

«Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη».

Εὔζωνος.— Τί γυρεύετε, οὔρὲ ζαγάρ' ἐσεῖς ἐδῶ στὸ τόπο μας;

Αἰχμάλωτος.— Νὰ φᾶμε, ἀφεντικό.

(τοῦ κ. Νάκη)

Δυὸ Ἐγγλέζοι ἀεροπόροι στὸν ὑποτομέα τῆς Νεολαίας στὸ Παγκράτι

Γράμμα τοῦ Νικηφόρου

Χθὲς τὸ ἀπόγευμα, ἐνῶ ἔπαιζα μὲ τοὺς φίλους μου, ἀκούω φωνὲς παιδιῶν, φασαρία, κακό.

Λέω: κανένα κατάσκοπο θὰ πιάσανε. Τρέχω κατὰ τὴ φασαρία, καὶ βλέπω ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Νεολαίας τοῦ Παγκρατιοῦ μὲ τὶς στολές τους, καθὼς καὶ ἄλλα παιδιὰ ποὺ ἦσαν ἐκεῖ μαζεμένα καὶ φωνάζανε: Ζήτω! Ζήτω!

Ρωτάω κάποιον: «Τί εἶναι καλέ»; «Ἐγγλέζοι ἀεροπόροι». Μὲ τὸ Ἐγγλέζοι ἀεροπόροι μπῆκα κι' ἐγὼ σ' αὐτὴ τὴ μᾶζα καὶ φώναζα ζήτω μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους. Δύο Ἐγγλέζοι εἴχανε μπεῖ μέσα.

Ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα βγήκανε καὶ οἱ δυό. Τὰ παιδιὰ δὲν μπόρεσαν νὰ κρατηθοῦν ἀπὸ τὴ χαρά τους καὶ τοὺς σήκωσαν στὰ χέρια.

Ὁ πρῶτος ἤτανε ἕνας ψηλὸς ξανθὸς καὶ γέλαγε. Ἐκ χαριστιώτανε ποὺ τὸν εἶχαν σηκώσει στὰ χέρια.

Ὁ δεύτερος ἐρχότανε λιγάκι κοντήτερος, ξανθὸς κι' αὐτός. Αὐτὸς ὅμως εἶχε μιὰ μεγάλη ἀπορία, γιατὶ δὲν καταλάβαινε τί τοῦ ἀπαντοῦσαν τὰ παιδιὰ ὅταν τὰ ρωτοῦσε;

«Wheve ave we going» (δηλ.: ποῦ πηγαίνουμε;) καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ ἀπαντοῦσαν: «Παγκράτι! Παγκράτι!». Καὶ δόστου καὶ τοῦ τὸ φωνάζανε νομίζοντας πὼς ἤτανε κουφός, ἐνῶ αὐτὸς δὲν καταλάβαινε.

Ἔχασε ὅποιος δὲν εἶδε τὴν ἀπορία μὲ τὴν ὁποία τοὺς κοίταζε, καθὼς τὸν εἶχαν σηκωμένο στὰ χέρια, ὅταν τοῦ ἀπαντοῦσαν: «Παγκράτι! Παγκράτι!».

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

Πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων, πρὸς τοὺς καλλιτέχνες πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τοῦ πνεύματος, πρὸς κάθε ἐλεύθερη συνείδηση.

Ἡ ἑταιρεία Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν, (ποιητῶν καὶ πεζογράφων), σᾶς καταγγέλλει τοῦτα:

Ἡ φασιστικὴ Ἰταλία, μὲ τρόπο δολοφονικὸ καὶ ἀνανδρο, θέλησε νὰ καταργήσει τὴ λευτεριὰ καὶ τὴν τιμὴ τῆς ἑλληνικῆς Πατρίδας, προσφέροντάς της γιὰ ἀντίτιμο τὴν ἀσφάλεια μιᾶς ζωῆς ἀτιμασμένης καὶ τὴν εἰρήνη τοῦ σκλάβου.

Φρενιασμένη ἀπὸ τὴν ἰμπεριαλιστικὴ της μεγαλομανία, ζήτησε τὰ ἱερά μας ἐδάφη ποὺ κάθε σπιθαμή τους εἶνε ποτισμένη μὲ τὸ αἷμα πολλῶν γενεῶν μας. Στὴ βάρβαρη αὐτὴ ἀπάπειρα ἀπαντήσαμε, σύμφωνα μὲ τὴν παλιά μας συνήθεια: Μολὼν λαβέ!

Ἔτσι, σήμερα ἡ Ἑλλάδα τῶν 9 ἑκατομμυρίων χτυπιέται θανάσιμα μὲ τὴν Ἰταλία τῶν 45 ἑκατομμυρίων. Δὲν μᾶς τρομάζει ὁ ἀριθμὸς Πάντα ἡ Ἑλλάδα πολέμησε μὲ δυνάμεις ἀναλογα μέσα πιὸ μεγάλους ἐχθρούς. Κι' ὅλες τὶς φορὲς τὸ κάμαμε γιὰ νὰ σώσει, γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα, τὴν τιμὴ καὶ τὴν λευτεριά, ποὺ σὲ τούτη τὴ γῆ πρωτοφύτρωσαν μαζὶ μὲ τὴ δάφνη καὶ τὴν ἐλιά!

Ἡ μικρὴ Ἑλλάδα ἀνάβει καὶ σήμερα, ἀκόμα μιὰ φορά, τὸν ἀνθρώπινο βωμὸ τῆς ἱστορίας της. Ζητεῖ με ἡ φλόγα του νὰ φτάσει ὡς ἐσᾶς, ὦ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι, ὅπου κι' ἂν βρίσκεστε, ὡς ἐσᾶς, ὦ τίμιοι ἄνθρωποι, ὅπως καὶ ἂν ὀνομάζεστε, ὅποια γλῶσσα κι' ἂν μιλᾶτε Γιατὶ σ' ὅλες τὶς γλῶσσες ὑπάρχει ἡ λέξη «Ἑλλάδα», σὰ σύνθημα ἀνθρωπινης ἀξιοπρέπειας καὶ σὰ σύμβολο τιμῆς.

Ἡ φωνή μας δὲν εἶνε φωνὴ τρομαγμένων ἀνθρώπων. Ὅλοι οἱ ξαδελφοί μας κι' ὅλοι οἱ ναυτικοί μας ἔχουν ἀφήσει αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὸ ἀλέτρι καὶ τὸ κουπὶ καὶ στέκονται μὲ τὸ ὅπλο στὸ χέρι. Θὰ δεῖτε πὼς μποροῦμε ν' ἀγωνιστοῦμε καὶ νὰ πεθάνουμε, ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιά, γύρω στὸν ἀναμμένο βωμό μας, γιὰ νὰ μὴ γίνουμε σκλάβοι.

Ἄνθρωποι πολιτισμένοι, συνάδελφοι ἄγνωστοι καὶ εὐγενικοί, κινῆστε τὸν ἀγῶνα σας γιὰ τὴν αἰωνία Ἑλλάδα. Φέρτε τὴ φωνή σας ὡς τ' αὐτιὰ τῆς κυβέρνησής σας. Καὶ ξηγῆστε στοὺς λαούς σας, πὼς ἡ Ἑλλάδα ξαναστήνει τὸ Μαραθῶνα καὶ τὴ Σαλαμῖνα της, ξαναστήνει τὸ Βυζαντιό της καὶ τὸ Λιβισιένα της.

Ἐλᾶτε μαζί μας, ὦ Πανέλληνες τῆς γῆς!

«ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ»

Οἱ πρῶτοι λαβωμένοι φτάνουν

Ἡ ἐντύπωση ἑνὸς νεροῦ τραυματιοφορέα

Ἔπρεπε νὰ γίνει πόλεμος γιὰ νὰ νοιώσω τὴ συγκίνηση ποὔνοιωσα τὴ Δευτέρα, ὅταν φτάσανε οἱ πρῶτοι τραυματίες. Κι' ὅλος ὁ κόσμος ποὖχε μαζευτεῖ καὶ γιομίσει πήχτρα μέσα τὸ σταθμὸ κι' ἔξω τοὺς δρόμους γιὰ νὰ τοὺς ὑποδεχτεῖ, ἔνοιωσε τὴν ἴδια βαθειὰ καὶ ἀξέχαστη λαχτάρα.

Μόλις μπῆκε στὸ σταθμὸ τὸ τραῖνο ποὺ τοὺς ἔφερνε, τοὺς τιμημένους λαβωμένους, ὅλος ὁ σταθμὸς καὶ ὁ ἀέρας γύρω ἀντιλάλησε ἀπὸ τὸ χειροκρότημα τοῦ κόσμου.

Μόλις παρουσιάστηκε ὁ πρῶτος κεφαλοδεμένος στρατιώτης τὸ χειροκρότημα δυναμώθηκε μὲ τὰ «ζήτω».

Τὸν πρῶτον ἀκολούθησε δεύτερος, τρίτος, ὕστερα ἕνας ἀξιωματικός, ὕστερα ἕνας ἀεροπόρος — τὰ μυριόστομα «ζήτω» καὶ τὰ χειροκροτήματα δυνάμωναν σὲ κάθε νέαν ἐμφάνιση λαβωμένου.

Τρεῖς ὧρες, ἀπὸ τὶς 4 ὡς τὶς 7, ὁ κόσμος στριμωγμένος παρακολουθοῦσε τὸ συγκινητικὸ θέαμα νὰ τοὺς βγάζουν ἀπὸ τὰ βαγόνια γιὰ νὰ τοὺς μετακομίσουν.

— Ζήτω ἡ Ἑλλάδα!

— Τοὺς φάγαμε!

— Ζήτω τὰ παλληκάρια μας!

— Ζήτω ὁ ἑλληνικὸς στρατός!

Τέτοιες ἦταν οἱ κραυγὲς ποὺ ξεσποῦσαν ἀπὸ ὅλο ἐκεῖνο τὸ πλῆθος. Ὅλα τὰ μάτια εἴχανε βουρκώσει. Ἀλλὰ γιατὶ δὲν κλαίγανε φανερά; Ὁ Πρίαμος ἀπαγόρευε στοὺς βαρβάρους Τρῶες νὰ κλαῖνε, γιατὶ φοβότανε μὴ καὶ δὲν γίνουν καλοὶ στρατιῶτες, ὁ Ἀγαμέμνων ἄφηνε τοὺς Ἕλληνες, γιατὶ οἱ Ἕλληνες ἤτανε πολιτισμένοι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗ

Ὁ Κύκλωπας

Σατυρικὸ δρᾶμα

Β'.

ΔΥΣΣΕΑΣ

Ὄχι σοῦ λέω! Γιατὶ θὰ κλάψει ἡ Τροία, θὰ θρηνήσει, ἂν ἕνας Κύκλωπας μὲ σκιάξει, ποὺ ἐγὼ χιλιάδες Τρῶες πρὶν ἀντίκρυσα μὲ τὸ κοντάρι μου στὴ μάχη. Μὰ ἂν ἦρθε ἡ ὥρα μου, θὰ πέσω καὶ σὰν παλληκάρι, ἂν ζήσω, ἀλέκιαστη κι' ἡ δόξα μου θὰ ζήσει. (Ἔρχεται ὁ Κύκλωπας).

ΚΥΚΛΩΠΑΣ

Τί τρέχει, ὀρέ; στάσου, ὀρέ, νὰ δῶ. Ὀρέ, τί κάθεστε; Μωρὲ τί, στὰ τραγούδια μοῦ τὸ ρίξατε; Ἐδῶ δὲν ἔχει Βάκχους, ντεβούλια ἐδῶ δὲν ἔχει καὶ ζουρνὰ καὶ ντέφια! Πῶς πᾶνε, λέω ἐγώ, μὲς στὴ σπηλιὰ τ' ἀρνιά μου τὰ μικρούλια; Τρέχουνε τώρα μὲ τὶς μάνες καὶ βυζαίνουνε; Μὰ ἀρμέξατε τὶς προβατῖνες πρῶτα καὶ γιομίστε τὰ τυροβόλια τὰ πλεχτά; Τί λέτε, ὀρέ; Πῶς δὲ μιλᾶτε ὀρέ; Στυλιάρι ποὺ σᾶς λείπει! (Παίζει τὸ ρόπαλό του). Βρέ, τί τηρᾶτε χάμου; Ἀπάνου τὰ κεφάλια, τὸν ἀνήφορο!

ΧΟΡΟΣ

Νά, ἀφέντη, βλέπω ἀπάνου, μὰ τὸ ναί. Νὰ ἐκεῖ κι' ἡ Πούλια, νὰ τὸ φεγγαράκι.

ΚΥΚΛΩΠΑΣ

Κι' εἶν' ἔτοιμα ὅλα νὰ καθήσω;

ΧΟΡΟΣ

Ὅλα σου ἔτοιμα. Παρὰ τὸν καταπιόνα σου νὰ χαζιρέψεις.

ΚΥΚΛΩΠΑΣ

Ἕτοιμες κι' οἱ καρδάρες; ξέχειλες μὲ γάλα;

ΧΟΡΟΣ

Ὀρεξη νἄχεις, κι' ἔχουμε ἕτοιμο νὰ πιεῖς ὁλόκληρο πιθάρι.

ΚΥΚΛΩΠΑΣ (ἄγρια)

Μὰ θέλω πρόβιο! Θέλο βόδιο! Θέλω ἀνάκατο!

ΧΟΡΟΣ

Ὅ,τι - ὅ,τι θέλεις... ἔχει νὰ καταπιεῖς κι' ἐμένα τὸν περίδρομο.

ΚΥΚΛΩΠΑΣ

Δὲν ἔχεις φόβο ἐσύ, τί νὰ σὲ βλέπω μοναχὰ μοῦ φέρνεις ἀναγούλα... Μὰ στάσου! Τί 'ναι ἀφτὸ τ' ἀσκέρι στὸ μαντρὶ κοντά; Φαίνεται κλέφτες σὰν νὰ πλάκωσαν ἢ ρουσφετλῆδες. Τί βλέπω μὲ σκοινιὰ τ' ἀρνιά μου ἐδῶ ὄξω ἀπ' τὴ σπηλιὰ δεμένα, λογὶς λογὶς καλάθια βλέπω μὲ τυριὰ (ἔρχεται ὁ Σιληνός), καὶ νὰ κι' ὁ γέρω Σιληνὸς μὲ τὴ φαλάκρα του πρησμένη ἀπὸ στυλιάρι.

ΣΙΛΗΝΟΣ

Ὠχοῦ! Μὲ φούσκωσαν στὸ ξύλο, πάω νὰ ρέψω ὁ μάβρος

Ἡ ξένη γελοιογραφία

Ἀπὸ τὴν ἀγγλόφωνη ἑβδομαδιάτικη τῶν Ἀθηνῶν «News of the Week».

Ἡ συμβολὴ τοῦ Β. Θεάτρου στὸν ἀγώνα

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν 1η σελίδα)

δους ζωῆς, σήμερα τοῦτο εἶνε σχεδὸν ἀδύνατο.

Τὰ μικρὰ ὅμως παιδιὰ καὶ τ' ἀδύνατα μέλη αὐτῶν τῶν οἰκογενειῶν δὲν ἐπιτρέπεται μὲ κανένα τρόπο νὰ μείνουν δίχως προστασίαν. Τὸ Βασιλικὸ Θέατρο ποὺ μὲ τὰ τρία συγκροτήματά του στεγάζει καὶ συντηρεῖ 352 οἰκογένειες διεσκεύασε δύο μεγάλες αἴθουσες τῆς Δραματικῆς Σχολῆς σὲ εὐπρεπέστατο ἐστιατόριο καὶ μὲ τὴν πολύτιμη βοήθεια τοῦ Προέδρου τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος κ. Καβαζάρακη ἐξασφάλισε 700 μερίδες καλῆς τροφῆς εἰς ὅσους δὲν ἔχουν ἔστω καὶ προσωρινὰ τὰ μέσα νὰ τὴν ἐξασφαλίσουν.

Καταρτίσαμε μιὰ Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Προσωπάρχου τῶν Κρατικῶν Σκηνῶν κ. Μ Λιδωρίκη καὶ τῆς κ. Μ. Κοτοπούλη, τοῦ κ. Βεάκη, τοῦ κ. Παρασκευᾶ καὶ τοῦ κ. Ν. Δενδραμῆ ἡ ὁποία ἐφορεύει τοῦ ἐτιατορίου τοῦ ἠθοποιοῦ καὶ ὠργανώθη ὑπηρεσία ὥστε ἡ ὅλη λειτουργία τοῦ ἐστιατορίου νὰ διέπεται ἀπὸ τὴν ἀξιοτρέπειαν ποὺ ἀρμόζει στὸν Ἕλληνα καλλιτέχνην.

Μὲ πρᾶξη τῶν ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Ἐργασίας ποὺ ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως συγκροτήθηκε Ἐπιτροπὴ Καλλιτεχνικῆς Προνοίας ποὺ ἀποτελοῦν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ ὑπουργείου Παιδείας, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ δύο ὑπάλληλοι ἀκόμη τῶν δύο αὐτῶν ὑπουργείων, ποὺ ἔχει ἁρμοδιότητα νὰ ἐλέγχει τὶς εἰσπράξεις καὶ νὰ καθορίζει τὸ ποσὸν μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐνισχύεται ὁ θίασος ὅταν οἱ εἰσπράξεις δὲν ἔξασφαλίζουν τὸ ἐλάχιστο ὅριο μισθοδοσίας ποὺ καθορίστηκε.

Ταυτόχρονα τροποποιήθηκε ὁ νόμος τοῦ Ταμείου Ἐργασίας καὶ νέος νόμος δίνει τὸ δικαίωμα στὸ Συμβούλιο τοῦ Ταμείου νὰ χρησιμοποιηθοῦν χρήματα ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Καλλιτεχνικῆς Προνοίας γιὰ ν' ἀντιμετωπισθοῦν οἱ ἀνάγκες ποὺ ἀπαριθμήσαμε πάρα πάνω.

Τὸ Βασιλικὸ Θέατρο καὶ γενικώτερα οἱ Κρατικὲς Σκηνὲς ἀντιμετωπίζουν κι' αὐτὲς μεγαλύτερες ἀκόμη οἰκονομικὲς δυσκολίες ἀφοῦ ὅλοι οἱ πόροι τους σχεδὸν ἐσταμάτησαν. Παρὰ ταῦτα τὸ Βασιλικὸ Θέατρο ἀπὸ τῆς ἐρχομένης Κυριακῆς ἐμφανίζει διπλασιασμένη ἐργασία γιατὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὶς καθημερινὲς παραστάσεις μεγάλων ἔργων τοῦ δραματολογίου ποὺ θὰ δίνει ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου «Πάλλας», ὅπου στεγάστηκε τὸ Βασιλικὸ θέατρο μὲ ὅλα τὰ συγκροτήματά του θὰ δίνει καὶ μιὰ ὄπερα τοῦ Βασιλικοῦ θεάτρου εἰς τὸ Ροδόκαστρο ποὺ παρουσιάζει τὶς δυσκολίες τῆς καθημερινῆς ἀλλαγῆς προγράμματος καὶ τῶν ἰδιαιτέρων δοκιμῶν διὰ τὶς ἐκπομπές.

Αὐτὰ εἶνε τὰ μέτρα ποὺ ἐλάβαμε κατὰ τὸ πρῶτο 20ήμερο τοῦ μεγάλου ἀγῶνα στὸν ὁποῖον ἔχει ἀποδοθεῖ ὁ τόπος γιὰ νὰ προστατευθεῖ μέσα στὰ ὅρια τοῦ δυνατοῦ καὶ ὁ καλλιτέχνης τοῦ Θεάτρου καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ ἐργασία του.

Ἀνάλογα πρὸς τὴν πραγματικότητα κάθε ἡμέρας θὰ εἶνε καὶ τὰ μέτρα ποὺ θὰ συμπληρώσουν ἢ θὰ αὐξήσουν ὅ,τι ἔγινε ἕως αὐτὴ τὴ στιγμή.

Θέλω ἀκόμη νὰ ἐξηγήσω ὅτι ἡ συμμετοχὴ ἑνὸς ἠθοποιοῦ ποὺ προσωρινὰ βρίσκεται δίχως ἐργασία στὸ ἐστιατόριο, διόλου δὲν ἐμποδίζει ὁ ἠθοποιὸς ἢ οἱ ἠθοποιοὶ αὐτοὶ ν' ἀναπτύξουν καλλιτεχνικὴ δράση ἀξιόλογη καὶ μόλις ἐξασφαλίσουν τὶς στοιχειώδεις βιωτικὲς ἀνάγκες ν' ἀποχωρήσουν ἀπὸ τὸ Ἐστιατόριο καὶ νὰ παραχωρήσουν τὴ θέση τους σὲ ἄλλους ποὺ δὲν τοὺς ἔχει δοθεῖ ἀκόμη ἡ εὐκαιρία νὰ ἀναπτύξουν τὴν καλλιτεχνική τους δραστηριότητα.

Βέβαια ὅλα αὐτὰ δὲν ἀποτελοῦν τὸ τέλειο. Μπορῶ ὅμως νὰ βεβαιώσω ὑπεύθυνα ὅτι ἄλλες μεγαλύτερες χῶρες ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα κι' ἀπὸ τὴν πρώτη μάλιστα ὥρα τοῦ πολέμου δὲν ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ἀνάλογα μέτρα καὶ νομίζω πὼς εἶνε τοῦτο ἕνα σημάδι τῆς μεγάλης στοργῆς ποὺ ἔχει ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως Ἰωάννης Μεταξᾶς γιὰ τὴν τάξη τῶν ἀνθρώπων τοῦ Θεάτρου.

ΚΩΣΤΗΣ ΜΠΑΣΤΙΑΣ

Διπλωματικὰ προανακρούσματα

Ἀπὸ φίλο διπλωμάτη, ποὺ τελευταῖα ἦτανε τοποθετημένος στὴν Ἀλβανία, ἔχουμε τὰ παρακάτω ἀνέκδοτα, χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀέρα ποὺ φυσοῦσε στὰ κεφάλια τῶν Ἰταλῶν, πολὺ πρὶν βάλουν πλώρη γιὰ τὸ πολεμικὸ ταξίδι τους στὴν Ἑλλάδα, ποὺ ὅπως ἐλπίζουμε θὰ εἶνε καὶ τὸ στερνό τους ταξίδι.

Ὅταν πέρασαν οἱ Ἰταλοὶ καταλάβανε τὴν Ἀλβανία, τὰ στρατεύματά τους ποὺ μπαίνανε ρωτούσανε: «Ποῦ εἶνε ἡ Ἑλλάδα;».

Τώρα πιὰ θὰ τὄχουν μάθει ποῦ εἶναι ἡ Ἑλλάδα καὶ μάλιστα ὅσοι πιάνονται αἰχμάλωτοι ἀπὸ δαύτους θὰ γίνουν ξεφτέρια στὴν ἑλληνικὴ γεωγραφία.

❂❂

Αὐτὸ θυμίζει τὸ μῦθο τοῦ Αἰσώπου μὲ τὸν λιονταροκυνηγό: Ἕνας κυνηγός, λέει, ρώτησε ἕναν ζευγολάτη νὰ τοῦ δείξει ἂν ἤξερε τοῦ λιονταριοῦ τ' ἀχνάρια. Ὁ ξωμάχος προθυμοποιήθηκε νὰ τοῦ δείξει ὄχι μόνον τ' ἀχνάρια παρὰ καὶ τὸ ἴδιο τὸ λιοντάρι στὴ σπηλιά του. Κι' ὁ κυνηγὸς τρέμοντας: «Τ' ἀχνάρια του σοῦ ζήτησα, ὄχι τὸ λιοντάρι!».

❂❂

Ὁ φίλος μας ὁ διπλωμάτης ἔκανε ἐκεῖ συχνὴ παρέα μὲ τὸν Ἰταλὸ συνάδελφό του (παρέες διπλωματικές!). Ἐκεῖνος, ποὺ ἦταν καὶ πρώην ἀξιωματικός, ὅταν ἔμπαινε ὁ Ἰταλικὸς στρατὸς στὴν Ἀλβανία, τὸν ἔπαιρνε τὸν δικό μας στὸ αὐτοκίνητό του καὶ τόνε γύριζε στὰ στρατεύματα καὶ στὶς στρατιωτικὲς ἐγκαταστάσεις, τόσο μάλιστα, ποὺ οἱ δικοί του τοὔκαμαν καὶ τὴν παρατήρηση, ν' ἀπέχει ἀπὸ τέτοιες ἐπιδείξεις, ποὺ μποροῦσαν νὰ δώσουν στοιχεῖα χρήσιμα στὸν μελλοντικὸν ἐχθρό. Μὰ ἐκεῖνος τὄκανε γιὰ νὰ πτοήσει τὸν δικόν μας μὲ τὴν Ἰταλικὴ potenza. «Δὲς τί δυνατοὶ ποὺ εἴμαστε!». Ἀμ' δὲν τὸ εἴδαμε!

❂❂

Στὶς 25 Μαρτίου, στὴν Ἐθνική μας γιορτή, εἶχε δεξίωση ὁ φίλος μας, σὰν ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδας. Στὴ δεξίωση ἦτανε καὶ ὁ παραπάνω Ἰταλὸς διπλωμάτης μὲ μιὰ παρέα ἄλλους ἐκεῖ συμπατριῶτες του καὶ πίνανε σαμπάνια φωνάζοντας κάθε τόσο ἐπιδεικτικά: «Ζήτω ἡ Ἑλλάδα!». Αὐτὸ τὄκαναν τάχα γιὰ εἰρωνία!

Ἀμ' κάποιος ἄλλος θὰ γελάσει τελευταῖος.

❂❂

Στὴν Κορυτσὰ κάποτε τελευταῖα εἶχε πάει μιὰ μεραρχία μὲ τὸ τρομερὸ ὄνομα (ὅλες οἱ Ἰταλικὲς μεραρχίες ἔχουν τρομερὰ ὀνόματα) Lupi di Toscana (λύκοι τῆς Τοσκάνας). Αὐτοὶ εἴχανε πρὶν πολεμήσει στὴν Ἀβησσυνία κ' ἦσανε πιὰ δηλωμένοι παλληκαράδες. Ἐκεῖ σὲ μιὰ δεξίωση ποὺ κάνανε πρὸς τιμὴν ἑνὸς στρατηγοῦ εἶχαν προσκαλέσει καὶ τοὺς ξένους διπλωμάτας μαζὶ καὶ τὸν φίλο μας. Εἶχε πάει μαζὶ μὲ τὸ συνάδερφό του τὸ Σέρβο. Ἐκεῖ εἶχε μουσική, χορό, πλούσιο κυλικεῖο. Καμμιὰ φορὰ παρουσίασαν τοὺς δυὸ στὸν στρατηγό. Ὅταν αὐτὸς ἀντίκρυσε τὸν ἀντιπρόσωπο τῆς Ἑλλάδας χαμογέλασε παράξενα καὶ γλάρωσε τὰ μάτια του λέγοντας«Ἄ, ἐσεῖς!» σὰν νἄλεγε: «Ἄ, ἐσύ 'σαι τὸ κουνούπι, τὸ μυρμήγκι ἢ κάτι τέτοιο».

— Καὶ ἀπὸ ποῦ εἴσαστε; ρώτησε.

— Πελοποννήσιος, τοῦ ἀπάντησε ὁ δικός μας.

Τώρα ὁ στρατηγὸς ἔκαμε ἄλλον μορφασμό. Εἶχε ἀπὸ χρόνια μείνει στὴν Ἑλλάδα, μάλιστα ἤξερε κ' ἑλληνικά. Καὶ φαίνεται πὼς οἱ Μωραῖτες τοὔχαν κάμει μεγαλύτερη ἐντύπωση ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἕλληνες.

Ἔ τώρα θἄχει τὴν εὐκαιρία νὰ γνωρίσει καλὰ καὶ τοὺς Ρουμελιῶτες καὶ τοὺς νησιῶτες, Θεσσαλούς, Μακεδόνες κ' Ἠπειρῶτες καὶ νὰ μὴν τοὺς παίρνει πιὰ γιὰ κουνούπια. Μπορεῖ νὰ μὴν ἔχουν αὐτοὶ τὸ τρομερὸ ὄνομα «Lupi di Toscana», ἔχουν ὅμως ὅλοι λόγχες, μπράτσα γερὰ καὶ καρδιὰ λιονταρίσια, μάλιστα ὅταν κυνηγοῦν τοὺς «λύκους τῆς Τοσκάνας».

❂❂

Καὶ μιὰ νόστιμη ἀπάντηση ποὔδωσε ἕνας Ἀρβανίτης σωφὲρ σ' ἕναν ἄλλον Ἰταλὸ στρατηγό. Αὐτὸς ἦταν διοικητὴς τῆς μεραρχίας «Βενέτσια» ποὺ ἔδρευε στὸ Ἐλμπασὰν καὶ τώρα τὴν πελεκᾶνε οἱ Εὔζωνοί μας ἐκεῖ στὸ Ἰβάν.

Ἔκαμε λοιπὸν ἕναν περίπατο μὲ τὸ αὐτοκίνητο ὡς τὴν Κορυτσά.

Ὁ σωφὲρ ἦταν Ἀρβανίτης ντόπιος. Στὸ δρόμο πρὸς τὴν Κορυτσὰ τὸν ρωτάει ὁ στρατηγός:

— Δὲ μοῦ λές, στὴ Θεσσαλονίκη ἔχει μαλάρια (θέρμες);

— Ὄχι, τοῦ ἀπαντάει ὁ ἔξυπνος Ἀρβανίτης, στὸ δρόμο ἔχει μαλάρια!

Κ' εἶχε δίκηο, γιατὶ δὲν πρόφταση καλὰ-καλὰ νὰ ξεκινήσουν οἱ Ἰταλοὶ καὶ τοὺς πιάσανε θέρμες!

ΤΟ ΑΚΟΥΣΤΙΚΟ

Νὰ εἰπεῖς τὰ χαιρετίσματα

Φύσα βορηᾶ, φύσα νοτιὰ καὶ σὺ δροσάτο ἀγέρι
φύσα νὰ φτάσεις γλήγορα ψηλὰ στὰ σύνορά μας
ποὺ πολεμᾶν τ' ἀδέρφια μας καὶ τ' ἀκριβὰ παιδά μας
νὰ εἰπεῖς τὰ χαιρετίσματα ἀπὸ δικοὺς καὶ φίλους.
Τσ' ἐλπίδες καὶ τὰ θάρρετα ποὺ οἱ νίκες τους μᾶς δίνουν
καὶ πὼς δὲν ἐκιοτέψαμε ἀπ' τοὺς παλιοκουρσάρους
ποὺ σπέρνουν μπόμπες στὰ χωριὰ καὶ μὲς τὶς πολιτεῖες
καὶ μᾶς σκοτώνουν τὰ μωρὰ μὲ τὸ βυζὶ στὸ στόμα
τοὺς γέρους καὶ τοὺς ἄρωστους καὶ τὶς μικρομανάδες.

Τσολιάδες

Βάλαν τὸ φέσι τους στραβὰ
καὶ κλῶσαν τὰ μαλλιά τους
στρίψαν καὶ τὸ μουστάκι τους
κι' ἁρπάξαν τὸ ντουφέκι.
Κι' ὁ χάρος πῆρε παγανιὰ
τ' ἐχτροῦ μας τὰ μπουλούκια
πάνω στῆς Πίνδος τὰ βουνὰ
τὰ σαλαγάει σὰ γίδια
καὶ γύρα ἀπὸ τὴν Κορυτσὰ
τὰ σούρνει τἀλογό του.
Μαῦρα τουφάνια πρόβαλαν
κοπάδι τὰ κοράκια.

ΚΛΑΡΑ ΠΕΥΚΙΑ

Ἀστεῖα καὶ σοβαρὰ

Ὁ ραδιοφωνικὸς σταθμὸς Παλαιστίνης μετέδωκε τὴν ἑξῆς εἴδησιν: «Οἱ Ἕλληνες συνέλαβον 150 αἰχμαλώτους καὶ 300 ἡμιόνους. Οἱ ἡμίονοι προέβαλον ἰσχυρὰν ἀντίστασιν».

❂

Διάλογος:

—Γιατὶ ρίχνουν οἱ Ἰταλοὶ τὶς μπόμπες τους στὴ θάλασσα;

—Γιὰ νὰ μὴ κάνουν κρότο καὶ τρομάζουνε.

❂

Ὁ κ. Μουσολίνι ὁρκίστηκε νὰ μεγαλώσει καὶ νὰ τετραγωνίσει τὴν Ἰταλία καὶ νὰ τὴν κνεῖ νὰ πάρει τὴν ἔκταση καὶ τὸ σχῆμα ποὺ ἔχει τὸ κεφάλι του.

Καλοῦνται λοιπὸν οἱ Τσολιάδες μας νὰ στρογγυλέψουν λίγο τὸ κεφάλι τοῦ κ. Μουσολίνι καὶ μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ τὸν ἀπαλάξουν ἀπὸ τὴ φροντίδα του.

❂

Ὁ κ. Μουσολίνι, ἀφοῦ κατατσακίστηκε στὰ κατσάβραχα τῆς Πίνδου κι' ὕστερα πῆρε καὶ μιὰ γερὴ ψυχρολουσία στὰ νερὰ τοῦ Καλαμᾶ, ἀπεφάσισε νὰ πετάξει μὲ τὸ ἀεροπλάνο του στὴν Ἀθήνα.

Ὁ κ Μουσολίνι, ἔφθασε καμμιὰ φορὰ στὴν Ἀθήνα καὶ ξεπέζεψε στὸ Ξενοδοχεῖο τῆς Μεγάλης Βρετανίας.

—Ἐπὶ τέλους, εἶπε ὁ κ. Μουσολίνι. Ἐπὶ τέλους θὰ μπορέσω νὰ φάω τώρα μὲ τὴν ἡσυχία μου ἕνα πιάτο μακαρόνια στὸ Ξενοδοχεῖο τῆς Βρετανίας. Ἔ, γκαρσόν, δὲν ἀκοῦς; Ἕνα πιάτο μακαρόνια.

Καὶ τὸ παιδὶ ποὺ δὲν ἔχει δεῖ ἄλλη φορὰ τὴ φάτσα του:

—Δυστυχῶς αὐτὴ τὴν ὥρα κύριε μόνον χυλόπηττες ὑπάρχουν.

❂

Τί καλά, ἔλεγε ὁ κ. Μουσολίνι. Τί καλὰ θἄταν νἄστηνα μιὰ φωλίτσα καὶ νὰ κοιμόμουν πάνω στὴν Ἀκρόπολι! Ἀλλὰ νὰ πάψουν τέλος πάντων αὐτοὶ τοὺς οἱ συναγερμοὶ καὶ τὰ ἀντιαεροπορικά τους πυροβόλα.

❂

Τώρα ποὺ δὲν ἔχουν τὰ παιδιὰ σχολειό, μαζεύουνται ὄξω στὴ γειτονιὰ καὶ παίζουν τὸν πόλεμο.

Ὅπου, ὁ ἕνας κάνει τὴν Ἑλλάδα, ὁ ἄλλος τὴν Τουρκία, ὁ ἄλλος τὴν Ἀγγλία, ὁ ἄλλος τὴν Ἀμερική, καὶ τὸν καημένο τὸ Νικόλα ποὺ εἶνε λίγο λολὸς τὸν βάλανε νὰ κάνει τὴν Ἰταλία.

Παίξαν ὅσο παίξαν τὰ παιδιὰ καὶ γέλασαν μὲ τὴν ψυχή τους. Μόνον ὁ καημένος ὁ Νικόλας ἔφυγε μουσχλωμένος καὶ πῆγε κλαίγοντας στὴ μάνα του.

—Τί ἔπαθες γιόκα μου; Τοῦ λέει ἡ μάνα του.

— Μοῦ... μοῦ.... μ' ἔδειραν.

—Ποιός σἔδειρε μάτια μου;

—Τὰ παιδά.

—Γιατί;

—Γιατὶ εἶμαι ἡ Ἰταλία.

❂

Ὅταν πρωτομπῆκαν πέρσυ οἱ Ἰταλοὶ στὴν Ἀλβανία, ἤρθαν καὶ στὰ χωριὰ τῆς Ἠπείρου. Στοὺς ἀστυνομικοὺς σταθμοὺς ἐγκατεστάθηκαν οἱ καραμπινιέροι. Μιὰ νύχτα κλέφτες Ἀλβανοὶ μπῆκαν στὸ χωριό. Δύο χωρικοὶ ἔτρεξαν στὸ Σταθμὸ καὶ εἰδοποίησαν τοὺς καραμπινιέρους. Αὐτοὶ ὅμως δὲν τὸ κουνοῦσαν ροῦπι. Σηκώθηκαν μ' ὅλο τὸ πάσο ἀπ' τὰ κρεββάτια κι' ὡς ποὺ νὰ βάλουν τὰ ροῦχα, τὶς μπότες καὶ νὰ πλυθοῦν ἡ ὥρα περνοῦσε.

Οἱ χωρικοὶ χάσανε τὴν ὑπομονή τους.

— Γλήγορα σινιόροι, γρήγορα, θὰ φύγουν.

Ὁ σταθμάρχης γύρισε στοὺς χωρικούς.

— Εἶστε σίγουροι πὼς διάζονται τόσο πολύ;

—Θἄχουν πιάσει κιόλας τὸν ἀνήφορο, ἀπάντησαν οἱ χωρικοί.

— Ἐμεῖς δὲ ντυθήκαμε ἀκόμα, δὲν τοὺς προφταίνουμε, νὰ πᾶρτε τὰ ὅπλα σεῖς ποὺ εἶστε ντυμένοι.

Οἱ χωρικοὶ πῆραν τὰ ὅπλα καὶ πῆγαν νὰ κυνηγήσουν τοὺς κλέφτες. Ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὥρα γύρισαν στὸ σταθμὸ. Βρῆκαν τὴν πόρτα κλειστή. Ἄρχισαν νὰ χτυποῦν.

— Ποιοὶ εἶστε σεῖς, ἀπάντησε ὁ σταθμάρχης ἀπὸ μέσα.

—Εἴμαστε μεῖς οἱ δύο ποὺ μᾶς ἔδωσες τὰ ντουφέκια.

Ὁ σταθμάρχης ρώτησε σιγὰ μέσα: Αὐτοὶ νὰ εἶνε;

—Γνωρίζω τὴ φωνή, σινιόρε, τοῦ ἀπάντησε ἕνας καραμπινιέρος.

—Αὐτοὶ εἶνε, ἄνοιξε.

Κ' ἔτσι ἄνοιξαν προφυλακτικὰ μὲ τὰ πιστόλια στὰ χέρια.

—Τοὺς πιάσατε; ρώτησε ὁ σταθμάρχης.

—Τοὺς κυνηγήσαμε, μὰ εἶχαν πιὰ πάρει τὸ βουνό.

—Τίποτα, τίποτα δὲν κάνατε! Τοὺς εἶπε τότε περιφρονητικὰ ὁ σαθμάρχης. Κρῖμα! Ἤσαν τυχεροὶ ποὺ δὲν τοὺς κυνηγήσαμε ἐμεῖς!

❂

Τὴν ἴδια ἐποχὴ ἕνας συνταγματάρχης μὲ τὸ ἐπιτελεῖο του εἶχε καταλύσει σ' ἕνα χωριὸ στὰ σύνορα ἀνατολικὰ ἀπὸ τὴν Κορυτσᾶ. Τὸ βράδυ τοὺς πῆγε ἡ διαταγὴ νὰ προχωρήσουν τὴν αὐγὴ μέσα στὸ Ἑλληνικὸ ἔδαφος. Ὁ συνταγματάρχης τάχε χρειαστεῖ τόσο ποὺ δὲν ἔκλεισε μάτι ὅλη τὴ νύχτα, παρὰ εἶχε γύρω του τοὺς ἀξιωματικούς του καὶ μερικοὺς ἐκεῖ ντόπιους ποὺ τοὺς ρωτοῦσε καὶ ξαναρωτοῦσε ἂν εἶνε πολλοὶ οἱ Ἕλληνες, ἂν πολεμᾶνε, τί ὅπλα ἔχουνε.

Οἱ χωρικοί, ποὺ εἶνε Ἕλληνες, τοῦ ἀπαντοῦσαν πὼς ἐπάνω στὸ βουνὸ στὰ φυλάκια ἦσαν εὔζωνοι καὶ πὼς αὐτοὶ συνεθίζουν νὰ τρυποῦν τὸ κρέας μὲ τὶς λόγχες τους.

— Τί μοῦ λές; Ἔκανε κάθε τόσο ὁ συνταγματάρχης.

Τὰ ξημερώματα τοὺς πῆγε διαταγὴ νὰ μὴν ἐπιτεθοῦν. (Τὸ ἀναβάλανε τότε οἱ Ἰταλοὶ γιὰ νὰ τὸ κάνουνε ἀργότερα μὲ περισσότερη ἀσφάλεια καὶ... προκόψανε!)

Τόσο χάρηκε ὁ συνταγματάρχης ποὺ ὅλη μέρα γλεντοκοποῦσε μὲ τοὺς ἀξιωματικούς του καὶ μέθυσαν ὅλοι σὲ σαθμὸ ποὺ τοὺς ἐλεεινολογοῦσε ὅλο τὸ χωριό.

Ἀπὸ τὴν πολεμικὴ Ἀθήνα

Σκίτσα - Ἐντυπώσεις - Στιγμιότυπα

Ὁ πόλεμος γίνηκε αἰτία, νὰ πάρει μιὰ ἀλλοιώτικη ὄψη ἡ πρωτεύουσα. Οἱ δρόμοι της, τὰ σπίτια, τὰ μαγαζιά, τὰ κέντρα διασκεδάσεως, μὲ μιὰ λέξι ὅλοι οἱ καθρέφτες τῆς ζωῆς τῆς Ἀθήνας, τὸ δείχνουν καθαρά. Καὶ μάλιστα τὸ βράδυ. Μετὰ τὸ πρῶτο σκοτείνιασμα, ἡ κίνησι ἀραιώνει. Στοὺς ἀπόμερους συνοικιακοὺς δρόμους, παύει σχεδὸν ὁλότελα. Ποῦ καὶ ποῦ κανένας καθυστερημένος διαβάτης σκαμπανεβάζει σὰν πλεούμενο σὲ φουρτουνιασμένη θάλασσα καθὼς προχωρεῖ, παραπατῶντας στὶς λακοῦβες.

«Στῆς Πλάκας τὶς ἀνηφορὲς...» ποὺ ὅπως λέει τὸ τραγοῦδι ἔβγαίναν οἱ θεοὶ σεργιάνι, ἡσυχία καὶ σκοτάδι ἀπόλυτο. Ποῦ καὶ ποῦ κανένα σφύριγμα γνωστοῦ τραγουδιοῦ, ἀντὶ τῆς παληᾶς ἀτέλειωτης καντάδας. Ὅλα κλειστά. Καὶ κείνη ἡ ἀλησμόνητη στοὺς παληοὺς ταβέρνα τοῦ Τζουζούρη— κέντρον ἀνθρώπων καὶ θεῶν—ἂν ὑπῆρχε θἄχε κι' αὐτὴ ντύσει τὰ σκονισμένα τζάμια της μὲ μπλὲ κόλες. Πόλεμος... πόλεμος γίνεται...

Ὁ ἐρχομὸς τῶν Ἐγγλέζων, εἶχε ἐπακόλουθο, νὰ μεταβληθεῖ ὁλόκληρη ἡ Ἀθήνα σὲ σχολεῖο Ἀγγλικῆς. Ὅλοι καὶ ὅλες προσπαθοῦν νὰ μάθουν μερικὲς— τὶς πιὸ χρειαζούμενες —λέξεις καὶ φράσεις, τῆς γλώσσης τοῦ Σαίξπηρ.

— Γκούτ μόρνιγκ...

—Χάου ντοῦ γιοῦ ντοῦ.

— Θένκιου βέρι οὐάτι...

Καὶ βάλε συνέχεια... Τὰ πολυθρήλητα γαλλικά, ποὺ γιὰ τὸν τόπο μας τουλάχιστον, ἦταν ἡ πρώτη ξένη γλῶσσα ποὺ θ' ἄκουγε κανείς, ὕστερα ἀπὸ τὴν ἑλληνική, μπῆκαν στὸ ράφι. Τὸν Ἀγγλομαθῆ τῆς παρέας, ὅλοι τὸν περιποιοῦνται. Καὶ σωστά. Αὐτὸς θὰ βγάλει τὴν παρέα ἀπὸ τὸ τρομερὸ ἀδιέξοδο, ἂν τύχει καὶ συναντηθοῦν μὲ τοὺς ξένους. Ξαίρετε τί εἶνε νὰ θέλει κανεὶς μὲ ὅλη του τὴν ψυχὴ νὰ ἐξυπηρετήσει ἕναν ἄλλον, καὶ νὰ τὴν ξέρει τὴ γλῶσσα τους; Ἔτσι κατάντησε ὁ Ἀγγλομαθὴς εἶδος πρώτης ἀνάγκης. Κι' ὅπως τὸ βράδυ ἡ συντροφιὰ δὲν μπορεῖ νὰ βγεῖ χωρὶς τσιγαρόφαρο, τὸ ἴδιο δὲν μπορεῖ νὰ κάνει, χωρὶς τὴ συμμετοχὴ τοῦ Ἀγγλομαθῆ. Μοντέρν τάϊμς....

❂❂

Γνωστὴ, νεόπλουτη, κυρία, ἔλεγε προχτὲς τὸ βράδυ σὲ κάποια συγκέντρωση.

—Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω γιατὶ ὅλες οἱ κυρίες τῆς ἀριστοκρατίας, ἔχουν στρωθεῖ καὶ πλέκουν.... ν υ κ τ η μ ε ρ ό ν!!.. Θέλεις νὰ στείλεις κάτι γιὰ τοὺς στρατιῶτες, πήγαινε, δῶσε μερικὰ λεπτὰ καὶ ἀγόρασέ τους ἕτοιμα καὶ στεῖλτα. Δόξα... τ ὸ ν Θ ε ὸ ν τὰ μαγαζιὰ εἶνε γεμᾶτα... Τὸ πλέξιμο εἶνε γιὰ τὶς πτωχὲς τῶν κ α τ ω τ έ ρ ω τόξεων, ποὺ δὲν ἔχουν χρήματα ν' ἀγοράσουν!!! καὶ ὄχι τοῦ κύκλου μας!

❂❂

Ἡ παντομίμα, εἶχε ἀπὸ καιρὸ μπῆ στὴν... διαθεσιμότητα. Οἱ νέες ἀντιλήψεις τοῦ θεάτρου τὴν εἶχαν ρίξει στὴν ἀφάνεια. Ἄρκεσε ὅμως ὁ ἦχος τοῦ κανονιοῦ, γιὰ νὰ τὴν ξαναφέρει στὴν πρώτη γραμμή.

Γίνηκε γλωσσικὸ ἰδίωμα, ἔξοχο μέσο γιὰ συνεννόηση. Ἂν ὅπως λέγουν οἱ παληοὶ τὰ γαλλικὰ εἶνε ἡ διεθνὴς γλῶσσα τῆς διπλωματίας, ἡ παντομίμα, εἶνε ἡ διεθνὴς γλῶσσα ὅλων τῶν λαῶν τῆς γῆς. Ὅπου τὸ πρόχειρο καὶ φτωχὸ ἀγγλο-ελληνικὸ λεξιλόγιο στομώνει, ἀμέσως ἐπιστρατεύεται ἡ παντομίμα. Καὶ ἡ συνεννόησι γίνεται ἄψε-σβοῦσε.

Τὸ πρᾶγμα ὅμως ἔχει καὶ τὶς ἀναποδιές του. Καμμιὰ φορὰ παραξηγιοῦνται τὰ σχήματα καὶ τὰ νοήματα. Καὶ τότε, γράψε ἀλλοίονο. Ἡ εὐκολομεταχείριστη ἑλληνική... «μοῦντζα» μπορεῖ νὰ ἔχει πολὺ δυσάρεστες συνέπειες, ὅταν μάλιστα... δ ε ί χ ν ε τ α ι σὲ ἀνθρώπους ποὺ τὸ φιλότιμό τους, βρίσκεται σὲ... θεϊκὸν ἐνθουσιασμὸν, ὅπως εἶνε τὸ ἑλληνικὸ φιλότιμο.

Γι' αὐτὸ προσοχή. Μὴ λησμονᾶτε ὅτι ἂν σὲ μᾶς τὸ ἄνοιγμα τῆς παλάμης, μὲ τὰ δάχτυλα σὲ ἀκτινωτὴ θέσι, σημαίνει... καυγᾶ, γιὰ τοὺς φίλους μας τοὺς Ἄγγλους, δὲν σημαίνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ πέντε!!!

ΤΑΣΟΣ ΘΕΟΔΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

Πόλεμος

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν 3η σελίδα)

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ.— Κι' ἄλλη μιὰ παράκληση... φέξε μου μὲ τὸν φακὸ σου γιὰ νὰ τὴν κοιτάξω γιὰ τελευταία φορά. (Ὁ στρατιώτης τοῦ φέγγει).

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (μὲ νοσταλγία).— Κυττῶντας μ' ἀχόρταγα μάτια τὴ φωτογραφία).— Εἶμ' ἐγώ. Αὐτὴ ἐδῶ εἶν' ἡ γυναῖκα μου κι' αὐτὸ εἶνε τὸ παιδί μου... ὁ μικρὸς Ἀντώνιο... μικρέ μου, ὀρφανεμένο μου Ἀντώνιο!... Καὶ σὺ θὰ ἐνθουσιάζεσαι καὶ θὰ ζητωκραυγάζεις κεῖνον ποὺ σοῦ σκότωσε τὸν πατέρα σου... (τὰ γουρλωμένα ἄτονα μάτια μένουν καρφωμένα μὲ ἀφηρημάδα στὴ φωτογραφία).—

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.— Τὸ θάνατο πρέπει νὰ τὸν ἀντιμετωπίζουμε ἀγόγγυστα.... σὰν ἄντρες.

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (βραχνά, μὲ ἀφηρημάδα).... ἔχεις δίκηο ἐσύ..

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.—Κάνε ἀκόμα κουράγιο (τὸν πιάνει)... ἐδῶ γινήκαμε μου σκίδι ἀπ' τὴ βροχή... (τὸν σηκώνει).

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (Τὸν ἀγκαλιάζει).— Εἶσαι ἀληθινὸς ἄνθρωπος... Πάρε τὴ φωτογραφία καὶ τὴ σύστασή. κι' ὅταν τελειώσει ὁ πόλεμος στεῖλε τα στὴ γυναῖκα μου. Ἂν θέλεις γράψε καὶ δυὸ λόγια.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ.—Μεῖνε ἥσυχος, σοῦ δίνω τὸ λόγο μου σὰν Ἕλληνας καὶ σὰν ἄντρας. Σήκω νὰ σὲ πάω κάπου γιατὶ ρίχνει χαλάζι.

ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΣ (βραχνὰ καὶ σιγά). —Χαλάζι εἶπες πέφτει.